Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Газета 1928 йил 11 декабрдан чиқа бошлаган. № 223 (7713). ● 20 ноябрь, 1981 йил ✦ ЖУМА ● Баҳоси 2 тийин

ФАРОВОН ТУРМУШ УЧУН

БАРЧА совет кишилари қатори колхозимиз аъзолари ҳам КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1981 йил) Пленуми қарорини қизғин кутиб олдилар. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Пленумда сўзлаган нутқида 1982 йилда ва умуман ўн биринчи беш йилликда амалга оширилиши лозим бўлган энг муҳим вазифаларни батафсил белгилаб берди.

Партиямиз халқ турмуш фаровонлигини ошириш тўғрисида муттасил ғамхўрлик қиляпти. Озиқ-овқат программасини амалга оширилаётганлиги бунинг ёрқин мисолидир. Совет халқи дастурхонида ҳамма турдаги озиқ-овқатлар сероб бўлишига эришиш қишлоқ хўжалигини янада ривожлантиришни талаб этяпти.

Ўртоқ Л. И. Брежнев бу ҳақда гапирар экан, ноқулай об-ҳаво шароитларида ҳам барқарор мўл ҳосил етиштиришга эришиш зарурлигини алоҳида таъкидлади.

Бу йилги об-ҳаво ҳам пахтакорларимиз учун қулай келмади. Шунга қарамай 6 миллион тонналикдан зиёд пахта хирмони барпо этилди. Бригадамиз аъзолари ҳам бу йилги ноқулай об-ҳаво шароитларида бутун маҳоратлари, билим ва тажрибаларини ишга солиб, ҳар гектар ердан 50 центнердан кўпроқ «оқ олтин» етиштиришга эришдилар.

Биз келгуси йилда бу марradan ўзиб кетиш учун янги ҳосилга замин яратяпмиз. Ҳар қандай об-ҳаво шароитида ҳам пахтадан муттасил юқори ҳосил етиштирилишини таъминлаймиз.

А. УМУРҚУЛОВ,
Пискент районидаги «Гулистон» колхозининг бригада бошлиғи.

ЎНИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ОЛТИНЧИ СЕССИЯСИ

БЕШ ЙИЛЛИК МАРРАЛАРИ

Тинчлик ва меҳнатнинг улуғвор программаси — мамлакатимиз давлат ҳокимиятининг олий органи — СССР Олий Советининг диққат марказида турибди.

Мамлакатнинг иқтисодий куч-қудратини ошириш, совет кишиларининг моддий ва маданий турмуш даражасини янада юксалтириш юзасидан партия белгилаб берган кенг миқёсли вазифаларни халқнинг мухтор вакиллари давлат донишмандлиги ва хўжалик манфаатдорлиги руҳида муҳокама қилдилар. Коммунистик бунёдкорликнинг янги марраларига чиқишнинг аниқ-равшан йўллари КПСС Марказий Комитети 1981 йил ноябрь Пленумининг қарорларида, ўртоқ Л. И. Брежневнинг пленумдаги нутқида белгилаб берилди. Депутатлар шу ҳужжатларни якдиллик билан маъқуллаб, мамлакат давлат планлари ва бюджети лойиҳаларида белгиланган мақсадларга эришиш учун янада самарали ишлаш зарурлигини таъкидладилар.

Депутатлар олға томон қилаётган ҳаракатимизга халақит бераётган камчилик ва нуқсонларни давлат принципиаллиги ва ишчанлик билан очиб ташладилар, бу камчилик ва нуқсонларни тугатиш йўлларини белгиладилар, ўз таклифларини киритдилар.

ИТТИФОҚ СОВЕТИДА

Депутатлар ва меҳмонлар **Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, М. С. Горбачев, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, Д. А. Кунаев, Г. В. Романов, М. А. Суслов, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, К. У. Черненко, В. В. Шчербицкий, Г. А. Алиев, П. Н. Демичев, Т. Я. Киселев, М. С. Соломенцев, И. В. Капитонов, В. И. Долгих** ўртоқларни гулдурос, давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

Раислик қилувчи — Иттифоқ советининг раиси **А. П. Шитиков** Ўзбекистон Компартияси Бухоро область комитетининг биринчи секретари депутат **А. К. Каримов**га сўз берди.

Кейинги йилларда, деди нотиқ, пахтачилик мустаҳкам равишда механизация изига кўчирилди. Шу йилнинг ўзидагина областда етиштирилган жами ҳосилнинг 70 процентга яқини машинада териб олинди. Бироқ, колхоз ва совхозларнинг пахта териш машиналарига ва бошқа пахтачилик техникасига бўлган эҳтиёжлар ҳали тўла-тўкис қондирилмаяпти. Пахтачиликнинг ривожи қишлоқ хўжалик машинасозлиги корхоналари қувватининг ўсишидан анча илдамлаб кетмоқда. Партия режаларининг муваффақиятли рўёбга чиқарилиши ҳар бир совет кишисининг уюшқоқлигига, ишчанлигига, интизомига, меҳнатининг самарадорлиги ва сифатига боғлиқ, деб таъкидлади депутат.

«Азнефть» бирлашмаси 26 Боку комиссари номидаги нефть ва газ қазиб чиқариш бошқармасининг оператори депутат **Г. М. Гусейнова** бундай деди: Мен ишлаб турган бошқарма коллективи йиллик социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажариб бўлди. Корхонада янги техника, илғор меҳнат усуллари жорий этилмоқда. Депу- [illegible]

Грузия ССР Министрлар Советининг Раиси депутат **З. А. Патаридзе** шу йилнинг ўн ойи ичида пландан ташқари бир неча ўн миллион сўмлик саноат маҳсулоти ишлаб чиқарилганини, топшириққа қўшимча равишда неча юз минг тонналаб чой барги, узум етиштириб берилганини уқтириб ўтди.

Нотиқ план топшириқларини йилма-йил бир маромда тақсимлаб бермаётган, ўзларига қарашли корхоналарда ишлаб чиқариш ҳажмини камайтираётган баъзи умумиттифоқ министрликлари шаънига бир қанча танқидий мулоҳазалар айтди.

Молдавия ССР Олий Совети Президиумининг Раиси **И. П. Калин** шуни уқтирдики, аграр-саноат озиқ-овқат комплекси республика экономикасининг ўзагини ташкил этади. Шундай бўлса ҳам, комплекс фаолиятининг ҳамма проблемалари ҳал этилган эмас. Унинг тармоқлари ўртасидаги иқтисодий алоқаларни, унинг барча бўғинлари баҳамжиҳат бўлиб ишлашини, планларнинг мувозанатли бўлишини янада такомиллаштириш лозим. Аграр-саноат комплексининг самарадорлигини ошириш масалалари юзасидан фундаментал илмий-тадқиқотлар ҳам ўтказилиши зарур.

В. И. Ленин номидаги Литва ГРЭСининг директори депутат **П. М. Норейка** бундай деди: Янги беш йилликда республикада энергетика хўжалигини ривожлантиришга алоҳида эътибор берилади, бу хўжалик экономика ва маданиятни янада юксалтиришнинг негизидир.

Депутат бир қанча иттифоқ министрликларига мурожаат этиб, янги қурилишлар учун технология асбоб-ускуналари ўз вақтида етказиб берилишини таъмин- [illegible]

В. И. Семенов, ўсиб бораётган моддий техника базасининг потенциал имкониятлари билангина эмас, айни вақтда беш йиллик топшириқларини бажаришга азму қарор берган меҳнаткашларнинг ижодий ғайрат ва шижоати билан ҳам белгиланади.

Депутат область партия ва совет ташкилотлари бутун диққат-эътиборни қурилаётган катта-катта объектларни тезроқ битказишга, меҳнат ресурсларидан оқилона фойдаланишга, тармоқларни планлаштириш билан территориал планлаштиришни узвий равишда боғлаб олиб боришга қаратилганлигини гапириб берди.

Совет халқларининг ягона қардошлик оиласида республикамиз меҳнатчилари КПСС XXVI съезди ўртага қўйган кенг миқёсли социал-иқтисодий вазифаларни муваффақиятли ҳал этмоқдалар, деб уқтирди Қирғизистон ССР Министрлар Советининг Раиси депутат **А. Дуйшеев.**

Нотиқ белгиланган режаларни турмушга қандай қилиб муваффақиятлироқ ва тежамлироқ жорий этиш тўғрисида гапириб, республика меҳнаткашлари суғориладиган ерлардан янада самаралироқ фойдаланишга, янги ерларни экинзорга айлантиришга асосий эътиборни қаратаётганликларини таъкидлади. Ем-хашак базасини жадал ривожлантириш чорвачилик ва айниқса қўйчилик маҳсулотини кўпайтириш имконини беради.

Депутат яйловлардан ғоят тўла-тўкис фойдаланиш, чорвадорларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини янада яхшилаш масалаларига батафсил тўхталиб ўтди.

Беш йиллик планда, деди КПСС Новосибирск область комитетининг биринчи секретари депутат **А. П. Филатов,** бой энергетика ва хом ашё ресурслари ўлкаси бўлган Сибирга катта ўрин берилган.

Илм-фаннинг ишлаб чиқариш билан алоқаси маҳсулот сифатини яхшилашга кўп жиҳатдан ёрдам беради, деди сўзини давом эттириб нотиқ. Ҳозир тағин ҳам юқори классдаги машина-механизмлар талаб қилинмоқда. Янги нусхадаги машина ва механизмларни ишлаб чиқиш ва тайёрлаш муддатларини анча қисқартириш лозим.

Депутат ишчи кучининг муттасил оқиб келишини вужудга келтириш зарурлиги тўғрисида гапириб, янги кадрларни зарур шарт-шароитлар билан, жумладан уй-жой билан таъминлаш муҳимлигини таъкидлади.

Қишлоқларнинг қиёфасини ўзгартиришда саноат марказларининг меҳнат- [illegible]

Бизга юборилаётган плуглар, культиваторлар ва сеялкалар агротехника талабларига мувофиқ келмайди. Красноярск заводидан олинаётган биронта ғалла комбайнини аввал созламай ва мурватларни топмай ишлатиб бўлмайди.

Ижтимоий ишлаб чиқаришни интенсивлаштиргина экономикани ривожлантиришнинг ва халқ фаровонлигини оширишнинг зарур суръатларини таъминлаши мумкин, деди Латвия ССР Министрлар Советининг Раиси депутат **Ю. Я. Рубэн.** Ўн биринчи беш йилликда ҳамма ишларни интенсивлаш, ишлаб чиқариш потенциалидан яхшироқ фойдаланиш, капитал маблағ самарадорлигини ошириш Латвия халқ хўжалигини ривожлантириш йўлини белгилаб беради.

Республика меҳнатчилари, деб таъкидлади нотиқ, ҳамма бўғинларда хўжалик юритиш савияси оширилган тақдирдагина, ҳар бир меҳнат коллективида планлар бажарилган тақдирдагина беш йиллик план топшириқлари рўёбга чиқарилиши мумкинлигини жуда яхши тушуниб турибдилар.

КПСС Доғистон область комитетининг биринчи секретари депутат **М.-С. И. Умаханов** қишлоқ хўжалик тармоқларининг, жумладан чорвачиликнинг самарадорлигини ошириш учун автоном республикада кўрилаётган тадбирларни гапириб берди. Улуғ рус халқининг ва Советлар мамлакатидаги бошқа халқларнинг қардошлик ёрдами туфайлигина республика муваффақиятга эришa олди, деб таъкидлади нотиқ.

Депутат ўз сўзида зудлик билан ҳал этилиши лозим бўлган бир қанча проблемаларга тўхталиб ўтди.

Мамлакатимиз изчиллик билан тинчликсеварлик сиёсатини ўтказиб келаётган бир пайтда Американинг янги раҳбарлари Совет Иттифоқи билан тузилган ҳамма битим ва шартномаларни сурбетларча қасддан улоқтириб ташлаб, биздан ҳарбий устунликка эришишга интилаётганлиги ҳаммамизни айниқса ғазаблантирмоқда, деди Уфа нефтни қайта ишлаш заводининг директори депутат **М. И. Ахметшин.** Совет парламентининг аъзолари ўз халқи номидан гапириб, бизни ҳеч ким чўчита олмайди, дейдилар.

Нотиқ Бошқирдистонда барча республикаларнинг қардошларча ёрдами билан барпо этилган йирик энергетика — нефть химияси комплексини ривожлантириш проблемаларига тўхталди. Нефтни қайта ишловчилар ишлаб чиқариш самарадор- [illegible]

В. Е. Зуев ўртоқ Л. И. Брежневнинг Сибирь ва Узоқ Шарқ районлари бўйлаб қилган сафарлари регионни ривожлантириш учун бениҳоя катта аҳамиятга эга эканини таъкидлади.

Депутат ўлканинг бой табиий ресурсларини комплекс ўзлаштиришда илм-фаннинг роли тўғрисида гапирар экан, Сибирь фанининг ишлаб чиқариш билан узвий алоқаси унинг ўзига хос хусусияти эканини қайд этди. Бироқ, умуман илм-фан натижаларини халқ хўжалиги практикасига жорий этишни ҳали жиддий равишда такомиллаштириш зарур. Олимнинг фикрича фан-техника тараққиётининг: «Академия институти — тармоқ илмий-тадқиқот институти — завод тарзида ривожланиб бориши табиий қоидага айланиши керак.

Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари депутат **Ю. И. Полукаров** қуйидагиларни уқтириб ўтди: Давлат планларининг лойиҳалари республика олдида янги кенг истиқболлар очади. Бироқ, деб таъкидлади депутат, баъзан тармоқ ичидаги планлаштиришда йўл қўйилган янглишишлар сабабли қийинчиликлар келиб чиқмоқда, бунинг оқибатларини биз иттифоқ министрликларининг ёрдамисиз бартараф эта олмаймиз.

Республикада бутун диққат-эътибор ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини янада ошириш, фан-техника тараққиёти ва уни яхшироқ ташкил этиш асосида меҳнат унумдорлигини ўстириш суръатларини янада жадаллаштиришга, бошқарув системасини такомиллаштиришга қаратилмоқда.

Арманистон ССР Фанлар Академиясининг президенти депутат **В. А. Амбарцумян** саноат ва қишлоқ хўжалик маҳсулотининг сифати проблемаларига батафсил тўхталди, илғор илмий технологияларнинг аҳамияти тўғрисида гапирди.

Депутат, ўз фикрича, мукаммал технология ва бошқарувни пухта ташкил этишгина эмас, шу билан бирга ишчи ва хизматчиларнинг виждонан ишлаши, барча меҳнатчиларнинг ишлаб чиқариш масалаларига юксак ахлоқий муносабати ҳам маҳсулот юксак сифатли бўлишининг бош омилларидан бири эканини Кироваканнинг бир қанча корхоналари иши мисолида кўрсатиб берди.

Шу билан Иттифоқ советида мамлакат давлат планлари ва бюджети лойиҳаларини муҳокама қилиш тугалланди.

МИЛЛАТЛАР СОВЕТИДА

Депутатлар ва меҳмонлар **В. В. Кузнецов, Э. А. Шеварднадзе, М. В. Зимянин, К. В. Русаков** ўртоқларни давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

Раислик қилувчи — Миллатлар Советининг раиси **В. П. Рубен** Тожикистон Компартияси Ленинобод область комитетининг биринчи секретари депутат **Р. Хожиев**га сўз берди.

Ҳозирги беш йиллик, деди нотиқ, ишлаб чиқарувчи кучларни жадал ривожлантириш давридир. У экономикани тез ривожлантириш, маданиятни юксалтиришнинг янги резервлари қандай ишга солинаётганлигини Ленинобод области мисолида кўрсатиб берди. Депутат ишларнинг боришини таҳлил этиб, беш йиллик программаси муваффақиятли бажарилишига ишонч билдирди.

Нутқда иш самарадорлиги ва сифатига кўп жиҳатдан таъсир қиладиган бир қанча масалаларни ҳал этиш зарурлиги уқтириб ўтилди.

СССР Узоқ Шарқ ва Забайкалье районларида қурилиш министри депутат **С. В. Башилов** тармоқнинг ўн биринчи беш йилликдаги вазифаларини гапириб берди. Белгиланган программанинг бажарилиши, деб уқтирди у, қурилиш ишларининг ташкил этилишини такомиллаштиришни талаб қилади. Бу соҳада ҳозиргача кўп иш қилинди, жумладан бошқарувнинг уч бўғинли системасига узил-кесил ўтилди.

Нотиқ мамлакатимизнинг Шарқида катта-катта стабил қурилиш коллективлари тузилганлиги тўғрисида гапириб берди.

Дарё ирмоқлардан вужудга келгани каби бизнинг умумий муваффақиятларимиз ҳам ҳар бирimizнинг кундалик меҳнатимиздан бунёд бўлади, деди Ригадаги «Мара» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг тикувчи — мотористи депутат **Р. А. Медянкина.** У коллектив қандай яшаб меҳнат қилаётганлиги тўғрисида гапириб берди. Латвия ССР экономикасининг етакчи тармоқларидан бири бўлмиш енгил саноатни ривожлантириш масалаларига тўхталди.

Ленин партияси режаларининг кучи ҳар биримизнинг актив бунёдкорлик меҳнатимиздадир, деб таъкидлади у. Бунёдкорлик вазифалари нечоғлиқ мураккаб бўлса, одамларнинг ўз ижтимоий бурчларини бажаришга онгли муносабатлари шу қадар катта аҳамият касб этади, виждонан ҳалол меҳнат қилишнинг обрў-эътибори шу қадар ошади.

Шу беш йилликда, деди Арманистон ССР Министрлар Советининг Раиси депутат **Ф. Т. Саркисян,** машинасозлик, приборсозлик, станоксозлик, радиоэлектроника каби тармоқларда катта-катта ишлар қилинади. Ер ресурслари ва бошқа ресурслардан янада рационал фойдаланиш назарда тутилгани ҳолда қишлоқ хўжалигини чуқурроқ ихтисослаш давом эттирилади.

Республикани энергия ва газ билан таъминлаш проблемаси актуал бўлиб қолмоқда. Нотиқ яқин йилларда Арманистон атом электр станцияси қувватини кўпайтириш имкониятларини излаб топиш тўғрисида таклиф киритди. Бу нарса республикага ташиб келтирилаётган анча суюқ ёқилғини тежашга имкон беради.

Қирғизистон ССР Фанлар академиясининг президенти депутат **М. Имоналиев** республика ва мамлакат олдида турган катта-катта халқ хўжалик вазифаларини ҳал этишга Совет Қирғизистони олимларининг қўшаётган ҳиссалари тўғрисида гапириб берди. Академия илмий муассасалари ечимларидан фойдаланиш, саноатнинг кончилик, кон машинасозлиги каби тармоқларини ривожлантиришда, ирригация системаларини автоматлаштиришда сезиларли силжишлар бўлишини таъминлади.

Олимлар ишчилар билан ҳамкорликда табиий тайёрланган хом ашёдан темир оксидларини тиклаш борасида ишлаб чиққан технологиянинг катта истиқболлари бор, деди депутат.

КПСС Тоғлик Олтой область комитетининг биринчи секретари **Ю. С. Знаменский** область қишлоқ хўжалигини таърифлаб, ем-хашак тайёрлашни комплекс механизациялашни тезлатиш зарурлигини айтди. Ўн биринчи беш йилликда қишлоқ хўжалик машинасозлигини анча ривожлантириш мўлжалланади, деди у. Тоққа мослаштирилган машиналар ишлаб чиқишни жадаллаштириш, шунингдек тоғли районларга тик ён-бағрларда ишлай оладиган тракторлар, бошқа техника юборишни анча кўпайтириш зарур.

Депутат чорвачиликни ривожлантириш тўғрисида гапириб, хўжаликлараро кооперация масалаларига тўхталди.

Қишлоқда рўй бераётган жуда катта ўзгаришлар Туркманистон ССРнинг Мари область Туркманқалъа районидаги «Коммунизм» колхози мисолида яққол кўриниб турибди. Депутат **Г. Аннамуҳаммедова** бу колхозга раҳбарлик қилаётганига 30 йилдан ошди. У ўз нутқида хўжалик тўғрисида гапириб, пахтакорларнинг эришган ютуқларини тилга олди. Ўнинчи беш йилликда давлатга планга нисбатан неча минг тонна кўп пахта топширилди. Нотиқ бугун юртдошларидан хушхабар келганлигини: улар бултургидан кўпроқ пахта териб топширганликларини маълум қилди.

Эстония ССР Министрлар Советининг Раиси депутат **В. И. Клаусон** айтдики, республикада сланец-химия саноати, электрон саноати, радиотехника саноати, приборсозлик ва электротехника саноати илдам суръатлар билан ривожланиб боради. Ишлаб чиқарилаётган маҳсулотни янада янгилаш, унинг техник даражаси ва сифатини ошириш кўзда тутилади. Халқ истеъмоли моллари, шу жумладан, ип газлама тайёрловчи тармоқларни ривожлантиришга алоҳида эътибор берилди.

Шунга қарамай, биз республика халқ хўжалигини иқтисодий ва социал ривожлантириш планини такомиллаштириш устида бундан буён ҳам ишлайберамиз, деди депутат.

Касбдош ўртоқларим жанубий Якутия курувчиларининг ишлари ишчи бўлмиш менда ифтихор туйғусини уйғотмоқда, деди «Нерюнгригрэсстрой» қурилиш бошқармаси комплекс бригадасининг бошлиғи депутат **А. Б. Новолодский.** Уларнинг ўтган йилларда қилган меҳнатларининг асосий якуни шуки, улар партия XXV съезди қарорларини бажара бориб, бир мунча қисқа муддатда Байкал-Амур магистралида темир йўл шохобчасини қурдилар, катта кўмир разрезининг биринчи навбатини ишга туширдилар. Нерюнгри кўмирини ортган юзлаб эшелон темир йўл орқали мамлакатнинг бошқа районларига жўнаб кетди.

КПСС Қалмоқ АССР Октябрь район комитетининг биринчи секретари депутат **В. И. Белозеров** қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлаш проблемаларини таҳлил этди.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотини ишлаб чиқаришни янада кўпайтиришга салмоқли ички резервларни доимо ишга солиб бориш натижасида эришилди, деб таъкидлади нотиқ. У қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши самарадорлигини оширишга тўсқинлик қилаётган бир қанча омилларни айтиб ўтди. Мелиорация ишларидаги қолоқлик, шу ишларни олиб борувчи ташкилотларнинг қувватлари етарлича юксак суръатлар билан орттириб борилмаётганлиги ана шундай омиллардан биридир.

Қорачай-Черкес автоном областидаги «Учкепенский» совхозининг сут соғувчиси депутат **З. А. Байрамқулова** сут етиштиришни ташкил қилишни такомиллаштириш зарурлиги тўғрисида гапирди. Бу ишда меҳнатни механизациялаш даражаси паст, фермаларда маҳсулотни топширишга тайёрлашда ишлатиладиган машина-ускуналар етишмайди, ихтисослаштирилган транспорт тақчил.

Шу билан Миллатлар Советининг депутатлари давлат планлари ва мамлакат бюджети лойиҳаларини муҳокама қилишни тугатдилар.

(ТАСС).

* * *

19 ноябрь кечқурун Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг биргаликдаги мажлиси бўлиб ўтди. (Мажлис тўғрисидаги ҳисобот газетамизнинг навбатдаги сонида босилади).

Шу билан Ўнинчи Чақириқ СССР Олий Советининг олтинчи сессияси ўз ишини тугатди.

ЧОРВАЧИЛИК РАВНАҚ ТОПАДИ

ЖОНАЖОН Коммунистик партиямиз қишлоқ хўжалигининг ҳаётий муҳим тармоғи ҳисобланган чорвачиликни ривожлантиришга алоҳида эътибор билан қараяпти. КПСС XXVI съездида бу соҳа зарбдор фронт, деб эълон қилинди. Куни кеча бўлиб ўтган партиямиз Марказий Комитетининг Пленумида ҳам бу масалага алоҳида эътибор берилди.

Фермамиз ходимлари Пленум қарорини, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумда сўзлаган [illegible] олдиларида турган вазифаларини белгилаб олмоқдалар. Улар мамлакатимиз озиқ-овқат программасини амалга оширишга муносиб ҳиссаларини қўшишга қатъий қарор қилганлар.

Кейинги пайтда хўжалигимизда гўшт, сут етиштириш ва давлатга сотиш кўпайиб бормоқда. Бунга чорва моллари маҳсулдорлигини ошириш [illegible] ҳозиргача 4 минг [illegible] Эл дастурхонига жами 100 тонна сут [illegible]

Ўз имкониятларимни ҳисоблаб чиқиб, йил охиригача сигирларим маҳсулдорлигини 4500 килограммга етказишга қарор қилдим. Фермамизнинг бошқа чорводорлари ҳам Пленум қарорига жавобан зиммаларига оширилган мажбуриятлар қабул қилмоқдалар. Улар чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш, қиш даврида ҳам [illegible] маҳсулотларини кўпайтириш имкониятларини [illegible]дилар.

Ш. МАТЕНОВА,
Бўстонлиқ районидаги К. Маркс номли колхознинг сут соғувчиси.

Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхози чорводорлари КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми ва СССР Олий Советининг сессияси қарорларига амалий иш билан жавоб бериш учун ҳар бир сигирдан 5100 килограммдан сут соғиб олиш учун курашмоқдалар. Суратда: хўжаликнинг илғор чорводорларидан (чапдан) Н. Азимбоев, М. Шамсиева, А. Тошева ва М. Отахўжаевалар.

А. Тўраев фотоси.

КЎП НУСХАДА

КПСС Марказий Комитетининг 1981 йил 16 ноябрда бўлиб ўтган пленумида ўртоқ Л. И. Брежнев сўзлаган нутқи алоҳида брошюра қилиб чиқарилди. КПСС Марказий Комитетининг Пленумида қабул қилинган «1981—1985 йилларда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш давлат плани, 1982 йилда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг давлат плани ва СССРнинг 1982 йилги давлат бюджети лойиҳалари тўғрисида»ги қарори ҳам китобчага кирган.

Брошюрани Сиёсий адабиёт нашриёти кўп нусхада чиқарди.

* * *

Леонид Ильич Брежневнинг «Эсдаликлар» китоби босилиб чиқди. Китобда Л. И. Брежнев дастлабки меҳнат йилларида учрашган ишчилар тўғрисида, ишчилар синфининг юксак тарихий роли ҳақида, ажойиб Ватан ҳисси ҳақида ҳикоя қилинади. «Жонажон мамлакатимизнинг кенгликларини ўз кўзим билан кўриш бахтига муяссар бўлдим, жуда кўп ватандошларим билан яқиндан танишдим ва мен шуни билардимки, халқнинг режалари, уй-орзулари, ниятлари биз яшаш насиб этган заминга муносибдир. Бу заминни биз оталаримиздан мерос қилиб олганмиз ва уни болаларимизга янада бой ва гуллаб-яшнаган ҳолда қолдиришимиз лозим», — деб ёзади Леонид Ильич.

Китобни Сиёсий адабиёт нашриёти чоп этган ва «Красний пролетарий» босмахонасида босилган. Китобда фотосуратлар берилган.

(ТАСС).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР

ТАНҚИДИЙ РУҲДА

Автомобиль йўлларини қуриш ва ремонт қилиш Бекобод участкаси коммунистлари ўз ҳисобот-сайлов йиғилишларига пухта тайёргарлик билан келдилар. Коллектив ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йилини яхши кўрсаткичлар билан нишонлаяпти. Тежамкорлик борасида амалга оширилган қатор тадбирлар туфайли белгиланган 110 минг сўм ўрнига 121,4 минг сўм фойда кўрилди. Меҳнат унумдорлиги эса 102,5 процентни ташкил этди.

Участкалар ва йўл-ремонт пунктлари ишчи-хизматчилари «Коммунистчасига зарбдор меҳнат қилайлик» шиори остида мусобақани авж олдириб, янги-янги ватанпарварлик ташаббуслари билан ўртага чиқмоқдалар. Бу борада айниқса 1-участка ва 1-йўл ремонт пункти коллективларининг аъзолари ўрнак бўлишяпти. Шу йилнинг ўзида 19 кишига коммунистик меҳнат зарбдори деган юксак унвон берилганлиги ҳам бунинг ёрқин далилидир. Кейинги ой ичида меҳнат зарбдорлари сафи янада кенгайди. Республика 15 ишлаб чиқариш илғорининг бир беш йилликда икки беш йиллик нормаларини бажариш борасидаги ватанпарварлик ташаббуси ҳам йўл қурувчилари ўртасида ўз издошларини топди. Айни кунларда М. Очилов ва Я. Узнародовлар 1982 йилнинг биринчи кварталига якун ясаш арафасида турибдилар.

Ана шу факт ва рақамлар участка бошланғич партия ташкилоти секретари Л. А. Соколенскаянинг ҳисобот докладида келтирилди. Йиғилишда сўзга чиққан коммунистлар бир йил мобайнида амалга оширилган ишлар, қўлга киритилган ютуқларга баҳо бериш билан бирга йўл қўйилган камчиликларни принципиал танқид остига олдилар, иш сифатини яхшилаш, меҳнат унумдорлигини ошириш, социалистик мусобақани янада яхши ташкил этиш юзасидан қимматли таклифларни ўртага ташладилар. Коммунистлар ташкилий-партиявий ишларга ҳам баҳо бердилар.

— Баъзан бажарган ишларимиз сифатидан ўзимиз қониқмаймиз,— деди 1-участка прораби Ғ. Тожиқулов,— бунда асосан асфальт-бетон заводини айбдор деб биламиз. Лекин корхонадан олинаётган маҳсулот сифатсизлиги ҳақида бирор марта сигнал берганимиз йўқ, бу тўғрида зарур чораларни кўришни илтимос қилиб ҳеч кимга мурожаат ҳам қилмадик.

— Ҳисобот даврида ихтирочилик ва рационализаторлик борасида катта камчиликларга йўл қўйилди,— деди ишлаб чиқариш бўлимининг бошлиғи Р. Темиров,— бир йил ичида бирорта ҳам қимматли таклифлар киритилмаганлиги жуда афсусланарлидир. Бошланғич партия ташкилоти бу соҳага эътиборни кучайтирмоғи лозим.

Йиғилишда сўзга чиққан бригада бошлиқларидан М. Исоқов, А. Турдибоев, маҳаллий комитет раиси К. Ҳамроев ва бошқалар бўш вақтни мазмунли ташкил этиш, ишчиларга меҳнат шароитларини яратиб бериш, жамоат ташкилотлари ишининг жанговарлигини таъминлаш борасида ҳам бир қанча таклифлар киритдилар. Йиғилиш қарорида коммунистларнинг барча таклиф ва истаклари ўз ифодасини топди. Энди шу таклифлар қоғозда қолмай доимо назоратда бўлмоғи, партия ташкилотининг янги сайланган бюроси уларнинг амалга оширилиши учун барча чораларни кўрмоғи лозим.

«Далварзин» ремонт-механика заводи бошланғич партия ташкилотининг ҳисобот-сайлов йиғилиши ҳам жанговар руҳда ўтди. Партия ташкилоти секретари А. И. Евдокимовнинг ҳисобот докладида корхона коммунистларининг бир йиллик фаолиятига атрофлича баҳо берилди.

— Корхона партия ташкилоти ҳисобида,— деди докладчи,— 16 КПСС аъзоси ва бир партия аъзолигига кандидат бор. Уларнинг ҳаммаси завод ишлаб чиқаришининг ҳар томонлама юксалиши, план ва мажбуриятлар муваффақиятли бажарилишига салмоқли ҳисса қўшмоқдалар.

Коммунистлар завод ишлаб чиқаришининг ҳамма соҳаларида карвонбошилик қилишяпти. Бу эса коллектив тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқариш планининг ортиғи билан бажарилишида ёрдам берди. Корхона ремонтчилари пландагига қараганда 33 та кўп двигателни капитал ремонтдан чиқардилар.

Йиғилишда докладчи ва сўзга чиққан коммунистлар асосий эътиборни ҳал қилиниши лозим бўлган масалаларга қаратдилар. Бундай масалалар эса корхонада анчагина. Жумладан, айрим маркадаги двигателларни ремонт қилиш плани бажарилмади. Шунингдек, МТЗ-50 Х тракторларни ремонт қилиш плани ҳам сезиларли даражада оқсамоқда. Партия ташкилоти бу камчиликларни бартараф этиш юзасидан етарлича ғамхўрлик кўрсатмаганлиги ҳисобот-сайлов йиғилишида кескин танқид қилинди.

Сўзга чиққан Н. Митрофанов, А. Терентьев, Б. Нефедь ва бошқа коммунистлар партия ташкилотининг жанговарлигини ошириш тўғрисида ўз фикр ва мулоҳазаларини билдирдилар. Улар заводда идеологик, сиёсий ва тарбиявий ишлар кўнгилдагидек йўлга қўйилмаганлиги, партия йиғилишлари қарорлари ижроси устидан қатъий назорат ўрнатилмаганлигини танқид қилдилар ва янги сайланадиган партия бюроси бу соҳаларга эътиборни кучайтиради, деган истакни билдирдилар. Коммунистларнинг фикр ва мулоҳазалари йиғилиш қарорида ўз ифодасини топди.

Р. ЭСОНОВ,
К. МАВЛОНОВ.
Бекобод райони.

ҲАМКОРЛИКДА ГАП КАТТА

Ўтган йилги ҳисобот-сайлов йиғилишидан сўнг хўжалик-рўзғор буюмлари фабрикаси коммунистлари ишлаб чиқаришни янада ривожлантиришга қаратилган бир қанча тадбирларни белгилаб олган эдилар. Маҳсулот таннархини камайтириш, ҳар соҳада тежамкор бўлиш, техника хавфсизлиги режимларига, меҳнат интизомига қатъий риоя қилиш, социалистик мусобақани кенг йўлга қўйиш, унинг ошкоралиги ва таъсирчанлигини таъминлаш юзасидан кўрилган чоралар бугунги кунга келиб яхши самара берди. Эндиликда корхонада биронта ҳам қолоқ участка ва бригада қолмади.

Фабрика коллективи ўтган ойлар планини зиёдаси билан бажарди. Планга қўшимча равишда 76 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Фабрика ишчи ва хизматчиларининг бу муваффақиятлари бир неча бор район партия комитети ва район ижроия комитети, республика маҳаллий саноат министрлиги ва область маҳаллий саноат бошқармаси томонидан муносиб тақдирланди.

Корхонада илғор коллективлар ва ишчилар сони тобора кўпаймоқда. Айниқса, Ю. Малишев, Ф. Исмоилов сингари коммунистлар етакчилик қилаётган участкалар ҳар соҳада илғорлик қилмоқда. Бу коллективлар зиммадаги топшириқларни мунтазам ортиғи билан, муддатидан илгари бажаришмоқда.

Фабрика бошланғич партия ташкилоти ҳисобот-сайлов йиғилишида сўзга чиққан коммунистлар илғор коллективлар шаънига илиқ гаплар айтдилар.

— Фабрикамизда,— деди партия бюроси секретари М. Аҳмедов ўз докладида,— «Сафимизда бирорта ҳам қолоқ бўлмасин» шиори остида меҳнат қилаётган илғорлар сафи тобора кенгаймоқда. Ҳозирги кунда социалистик мусобақада барча цех ва бригадалар актив қатнашмоқдалар. 350 дан ортиқ ишчи ва хизматчи шахсий ижодий план бўйича меҳнат қилмоқда. Муваффақият ҳамжиҳатлик, бир ёқадан бош чиқариб ишлайдиган коллективларгагина ёр бўлади. Буни бизнинг фабрикамиз мисолида ҳам кўриш мумкин. Жуда кўплаб ишчиларимиз шахсий планларини аллақачон бажариб, келаси йил ҳисобига меҳнат қилаётганликлари жуда қувончлидир. Ўн ишчимиз эса бир беш йилликда икки беш йиллик планини бажариш ташаббуси билан майдонга чиқди. Бу ташаббус тез орада бутун корхонада қўллаб-қувватланди. Эндиликда 70 дан ортиқ киши илғорлар сафига қўшилиб, беш йиллик планни 3,5 йилда бажариш учун курашмоқда.

Доклад юзасидан бўлган музокараларда сўзга чиққан коммунистлар Ўзбекистон Компартияси XX съезди делегати М. Мирбобоева, фабрика халқ контроли группаси раиси М. Миродилова, бош технолог В. Шапар ва бошқалар бошланғич партия ташкилотининг бир йиллик фаолиятига баҳо бериб, ҳал этилмаган муаммолар устида алоҳида тўхталиб ўтдилар.

Корхона коммунистлари бир йил ичида тилга олса арзигулик муваффақиятларни қўлга киритдилар. Лекин янги беш йилликда маҳаллий саноат ходимлари олдига жуда катта вазифалар қўйилган. Бу эса хўжалик-рўзғор буюмлари фабрикаси коллективини ҳам ютуқларга маҳлиё бўлмай, янги-янги зафарларни кўзлаб меҳнат қилишга ундайди. Ҳисобот-сайлов йиғилишида қатнашган барча коммунистлар якдиллик билан шундай фикрни билдирдилар.

Ш. ШЕРАЛИЕВ.
Оржоникидзе райони.

СИГИРНИНГ СУТИ ТИЛИДА

«Бўка» совхози чорвадорлари давлатга сут топшириш бўйича йиллик планни тўққиз ойдаёқ бажариб қўйдилар. Ҳозиргача эса эл дастурхонига 900 тоннадан кўпроқ сут тортиқ қилинди.

Моҳир чорвадорлар «Сигирнинг сути — тилида» деб бекорга айтмайдилар. Хўжаликда сут етиштириш ва давлатга топшириш кўпайиб бораётганлиги ҳам говмушларни рацион асосида тўйимли ва ширали озуқа билан боқиш самарасидир.

Совхозда чорвачиликни янада ривожлантириш тадбирлари белгиланар экан, биринчи навбатда озуқа базасини мустаҳкамлаш чоралари кўрилди. Ем-хашак экинлари учун ажратиладиган майдонлар кенгайтирилди, улар ҳосилдорлиги оширилди. Жумладан, бу йил хўжаликда силос учун етиштирилган маккахўжорининг ҳар гектаридан 650 центнердан кўкпоя олинди. Маккажўхори лавлаги билан аралаштириб экилган эди. Шу кунларда илдизмева озуқани қазиб олиш ниҳоясига етяпти. Ҳар гектар майдондан ўртача 350—400 центнердан лавлаги олиняпти.

Хўжаликда бедазорлар 550 гектарни эгаллайди. Шу кунларда бедани олтинчи ўриш давом этяпти. Унинг кўкпояси майдаланиб, чорва молларига берилмоқда.

Озуқа экинларидан мўл ҳосил олинганлиги натижасида фермаларда қиш даври учун мўл ем-хашак жамғариб қўйилди. Озуқакорлар 900 тонна беда пичанини ғарамлашган. 2300 тонна сенаж, 6 минг тонна силос бостирилган 150 тонна ўт уни тайёрланган. Бу топшириқда белгиланганидан 1,5 ҳисса ортиқдир.

Моли тўқнинг — кўнгли тўқ деганларидек, чорва молларига мустаҳкам озуқа базасини яратган ферма ходимлари қишловни уюшқоқлик билан бошлаб юбордилар. Сигирлар қишки рацион асосида боқилаётганлиги натижасида ҳозир ҳам улардан кунига ўртача 7—8 килограммга етказиб сут соғиб олинмоқда. Ферманинг илғор соғувчилари янада юқори кўрсаткичларга эришяптилар. Гулсуной Нурбекаева, Ким Мариялар ҳозирнинг ўзида говмишларидан 3000—3200 килограммдан сут соғиб олишди Улар соғувчилар ўртасидаги социалистик мусобақа пешқадамларидир.

Чорвадорлар моллар бош сонини кўпайтириб бормоқдалар. Ҳозир фермаларда пландаги 1400 ўрнига 1730 бош қорамол боқиляпти. Уларнинг 420 боши соғин сигирлардир.

Совхоз чорвадорлари қиш даврида ҳам сигирлар маҳсулдорлигини камайтирмаслик учун курашяптилар. Бунинг учун моллар рацион асосида тўйимли ем-хашак билан боқиляпти, меҳр билан парвариш қилинмоқда.

А. НАБИХЎЖАЕВ.

Абдулбоқий Абдулсаломов Ангрен кўмир разрезининг илғор-ветеран ишчиларидан саналади. Бурғулаш станогининг машинисти мана 25 йилдирки кончилик касбини улуғлаб келаяпти. Коммунистик меҳнат зарбдори деган юксак номни оқлаб, бошқаларга намуна кўрсатмоқда. Тажрибали машинист очиқ усулда қазиш ишлари олиб бориладиган ерларни тайёрлайди. Шуниси диққатга сазоворки, А. Абдулсаломов ўз вазифасини сидқидилдан бажариб коллектив ютуқларига муносиб ҳиссасини қўшиб келаяпти. Суратда: А. Абдулсаломов.

Н. Шарипов фотоси.

СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚА ИЛҒОРЛАРИ

Тошкентдаги «Учқун» тўқимачилик-галантерея ишлаб чиқариш бирлашмасининг калава ўровчиси Умри Муҳиддинова корхонада тежамкор ишчи сифатида яхши танилган Коммунистик меҳнат зарбдори хом ашёлардан тежаб-тергаб фойдаланишда бошқаларга намуна бўлаяпти. У шахсий беш йиллик топшириғини 3,5 йилда уддалаб, минглаб сўмлик хом ашёларни иқтисод қилишга сўз берган. Айни кунларда тажрибали ишчи смена топшириқларини мунтазам зиёдаси билан бажариб, сўзининг устидан чиқишга ҳаракат қиляпти.

М. Нуриддинов фотоси.

ОБЛАСТЬ ХАЛҚ КОНТРОЛИ КОМИТЕТИДА

БЕНЗИННИ СУВДЕК САРФЛАБ...

Яқинда назоратчилар Ангрендаги резина-техника заводи транспорт цехида ёнилғи ва мойлаш материаллари қандай сарфланаётганлигини текширдилар. Маълум бўлишича кўпгина автомашиналарнинг спидометри ишламас экан. Уларнинг қанча йўл босиб, қанча ёнилғини сарфлаганлиги ҳам номаълум. Бунинг устига йўл варақалари тўлдиришда ҳам машиналарнинг бориб келган жойлари кўрсатилмаган. Назоратчилар ҳисоблаб қарашса, шу йилнинг фақат учинчи кварталида бу ерда қўшимча 11 минг 126 литр бензин ортиқча сарф бўлибди.

Бензинни кўп сарфлаган ҳайдовчиларни тартибга чақириб қўйиш раҳбарларнинг эсига келмайди. Айни пайтда иқтисодий тежамкорлик режимига амал қилаётган ҳайдовчиларни рағбатлантириш ҳам эътибордан четда. Ҳар куни ҳайдовчи 8 соат ишлаб кетса бас. Қанча ёнилғи сарфлаяпти, қанчасини тежаб қолди — бу билан ҳеч кимнинг иши йўқ.

Корхона халқ контроли группаси аъзолари илгари ҳам бу цехда икки марта текшириш ўтказиб, кўпгина нуқсонларни қайд қилишган эди. Ёнилғини сақлашда ҳам бир қатор техник қоидаларга риоя қилинмаётганлигини улар кўрсатишган эди. Лекин корхона раҳбарлари назоратчиларнинг бундай сигналига парво ҳам қилмадилар.

«Средазуголь» ишлаб чиқариш бирлашмаси автобазасида ҳам худди шундай аҳволни кўриш мумкин. Ёнилғи, иссиқлик ва электр энергиясидан иқтисод қилиб фойдаланиш юзасидан тузиб чиқилган тадбир мутлақо бажарилмаяпти. Кейинги пайтларда автобаза қозонхонаси ишлатилган ёғ билан ёнадиган бўлди. Биргина шу нотўғри қадамнинг ўзи корхонага 800 сўмга тушяпти. Ваҳоланки, ишлатилган автомобиль мойларини йиғиб, топшириш керак эди. Бу план автобазада мутлақо бажарилмаяпти.

Автобазанинг ёнилғи қуйиш станцияси ҳам қониқарсиз аҳволда. Бензин колонкалардан ёнилғи чак-чак томиб турибди. Ёнғинга қарши чоралар кўрилмаган. Бензин қуйилган ҳавза қопқоғи эса яхши ёпилмайди. Шундай нуқсонлар учун ҳам йилига ортиқча 5 тоннага яқин бензин ҳавога учяпти.

Бундай нуқсонлар область халқ контроли комитети йиғилишида муҳокама қилиниб, хўжасизликка йўл қўйган резина-техника заводи директори И. Искандаровга виговор эълон қилинди. Транспорт цехи бошлиғи ўртоқ Каримовга эса икки ойлик маоши миқдорида жарима солинди. «Средазуголь» бирлашмаси автобазаси бош механиги Н. Усмоналиевга ҳам виговор эълон қилинди ва бир ойлик маоши ҳажмида жарима солинди.

ЖАРИМА УСТИГА ЖАРИМА

Қибрайдаги пиво-алкоголсиз ичимликлар комбинатига ҳар куни вагонларда юклар келиб туради. Лекин бу вагонларни ўз вақтида бўшатиш устида корхона раҳбарлари қайғурмаяптилар. Норма бўйича ҳар бир вагон 2,3 соат ичида юкдан холос бўлиши керак. Лекин корхона раҳбарларининг беғамлиги билан вагонлар юк билан ўрта ҳисобда 8 соатлаб темир изларида махтал бўлиб турибди.

Бундай беғамлик корхонага қимматга тушмоқда. Ўтган ойларда комбинат темирйўлга 19 минг сўмлик жарима тўлади. Айни пайтда вагонларга юк ортиш ишлари ҳам суст олиб борилмоқда. Ўтган ойларда 50 та вагон юкчиларнинг йўқлиги натижасида анча туриб қолди. Натижада минг сўмликдан кўпроқ жарима тўланди.

Тўйтепадаги металл конструкциялар заводига кирадиган йўлларда ҳам қаторлашиб турган вагонларни кўриш мумкин. Улар корхона учун қимматли юклар олиб келган бўлса-да, лекин эътибордан четда турибди. Вагонларни беҳуда ушлаб турган корхонага кейин салкам 14 минг сўмлик жарима солинди. Бу жарималар корхона раҳбарларига кор қилмаяпти. Улар учун жарима тўлаш ҳеч гап эмас. Чунки ўз киссаларидан бу пулларни тўламайдилар-да.

Область халқ контроли комитети темир йўл вагонларини беҳуда ушлаб, уларнинг умрини бекорга ўтказаётган Қибрай пиво-алкоголсиз ичимликлар комбинати директори С. Расулов ва Тўйтепа металл конструкциялари заводи директори М. Я. Серпиковга виговор эълон қилди. Давлатга келтирилган зарарнинг бир қисми улардан ундириб олинади.

МАЖРУҲ АТТРАКЦИОНЛАР

Октябрь район маданият бўлими фойда олиш ва харажатлар бўйича белгиланган планларнинг бажармай келаётганлиги кўпчиликни ташвишлантирмоқда. Ўтган йили даромадлар бўйича белгиланган план 80 процентда қолиб кетди. Бу йил ҳам шундай аҳвол. Ўтган ярим йилда даромадлар бўйича белгиланган топшириқ 60 процент бажарилди холос. Шундай аҳволни Сергели район маданият бўлими ташкилотларида ҳам кўриш мумкин.

Тошкентдаги кўпгина маданият ва истироҳат боғларида ўрнатилган аттракцион техника яхши ишламайди. Уларнинг 10 процентдан кўпроғи арзимаган эҳтиёт қисмларининг йўқлиги учун туриб қолаяпти. Шу сабабли 25 минг сўмликдан кўпроқ фойда кам олинди.

Аттракцион техникани сақлаш умуман қониқарсиз аҳволда. Киров номли, «Гулшан» маданият ва истироҳат боғларидаги автоматик ўйинчоқлардан тушган пулларни ҳисобловчи касса ишламайди. Тельман номли маданият ва истироҳат боғида ҳам аттракционлардан фойдаланиш эвазига қанча маблағ тушаётганлиги маълум эмас. Тўғри, бу ерда тангалар ташланадиган сейфлар бор. Лекин улар ўйин охирида молия органлари вакилларисиз очилади. Қанча пул йиғилганлиги молия органларига маълум бўлмай қолади.

Боғларда штат — молия интизоми қўпол равишда бузиляпти. А. А. Нетесов Ленин комсомоли номли маданият ва истироҳат боғида инженер бўлиб ишларди. Бу ердан у мунтазам ойига 110 сўмдан маош олиб турди. Айни пайтда у Тошкент тўқимачилик комбинати уй-жой бошқармасида ҳам инженер бўлиб ишлар эди. Асосий иш жойидан ойига 145 сўмдан маош олган. Шу тариқа А. А. Нетесовга қонунсиз равишда 2249 сўм тўланган. А. Г. Ножницкий эса боғда фотограф бўлиб ишларди. Кейин маълум бўлишича у «Оргтехстрой» трестида инженерлик ҳам қилар экан. Мана шундай на асосий ишни, на боғдаги қўшимча ишни ўлчитмаётганлар кейинги йилларда жуда ҳам кўпайиб кетди. Боғ раҳбарлари буни билсалар ҳам билмасликка олиб, уларга давлат маблағини жарақ-жарақ тўлайверишган.

Область халқ контроли комитети Тошкент шаҳар ижроия комитети маданият бошқармаси бошлиғи И. И. Мельникова эътиборини социалистик мулкни сақлашдаги мавжуд камчиликларга қаратди. Воқеаларнинг молиявий хўжалик фаолияти устидан назоратни бўшаштириб юборган бошқарма бош бухгалтери Е. А. Хасановага, Ленин комсомоли номли маданият ва истироҳат боғи директори С. Собировга виговор эълон қилинди. Октябрь ва Сергели районлари маданият бўлимлари мудирлари жиддий огоҳлантирилди.

ОЙЛИК ИҚТИСОДИЙ ОБЗОР

ИЛҒОРЛАРГА ТЕНГЛАШАЙЛИК

ОБЛАСТИМИЗ саноат ходимлари хўжалик йилини меҳнатда катта-катта муваффақиятлар билан нишонлаш учун қизғин кураш олиб бормоқдалар. Барча бирлашмалар ва корхоналарда социалистик мусобақа авж олмоқда. Қўлга киритилган ютуқларни мустаҳкамлаш мақсадида ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш, қўл меҳнати сарфини камайтириш, мавжуд қувватлардан самарали фойдаланиш юзасидан ташкилий-техникавий тадбирлар амалга оширилмоқда. Ватанпарварлик ташаббуслари ва илғор иш усуллари кенг қўлланилмоқда.

Саноатчиларимизнинг ана шундай фидокорона меҳнати туфайли ўтган ўн ойда муайян меҳнат ютуқлари қўлга киритилди. Давлат плани шараф билан адо этилмоқда. Ўн ой давомида пландагидан ташқари реализация қилинган маҳсулот ҳажми деярли 88 миллион сўмликни ташкил этди. Бу ана шу кўрсаткич бўйича зиммага олинган йиллик социалистик мажбурият ҳам ортиғи билан адо этилганлигидан далолат беради. Берилган ваъданинг ўн ойи учун мўлжаллантанидан 21 миллион 635 минг сўмлик кўп маҳсулот истеъмолчиларга жўнатилди. Ўн ойлик реализация плани 101,9 процент қилиб адо этилди.

Областимиздаги барча шаҳарлар ва районлар меҳнаткашлари маҳсулот реализация қилиш ўн ойлик планини тўла ва зиёдаси билан бажардилар. Бундан фақат Чиноз райони мустаснодир.

Бу район саноатчилари, айниқса, октябрь ойида унумсиз ишладилар. Ойлик реализация плани деярли 100 минг сўмлик кам бажарилди. Шу туфайли ўн ой мобайнида давлатга белгиланганидан 29 минг сўмлик кам маҳсулот етказиб берилди. Оҳангарон райони индустрияси ходимлари ҳам ўтган ой реализация планини бажармадилар. Уларнинг кўрсаткичи 99,3 процентда қолиб кетди.

Кўпчилик шаҳарлар ва районлар меҳнаткашлари йил бошида берган юксак ваъдаларини шараф билан уддаламоқдалар. Уларнинг аксарияти ўн ойдаёқ йиллик мажбуриятларини бажариб қўйишди. Тошкент, Олмалиқ, Оҳангарон шаҳарлари, Калинин, Тошкент районлари саноатчиларининг меҳнати натижаси, айниқса, баракали бўляпти. Улар ҳозирги кунларда оширилган мажбурият ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқармоқдалар.

Индустриямиз ходимлари меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш соҳасида ҳам дуруст ютуқларга эришишяпти. Областимиз бўйича меҳнат унумдорлиги пландагига нисбатан 2,8 процент ортди. Бу муҳим кўрсаткични оширишда Оҳангарон, Наримонов шаҳарлари, Оққўрғон, Калинин, Тошкент, Пискент, Янгийўл районлари меҳнаткашлари бошқаларга намуна бўлмоқдалар. Уларда маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми ортишининг асосий қисмига меҳнат унумдорлигини юксалтириш ҳисобига эришилмоқда.

Областимиз бўйича иқтисодий тежамкорлик, фойда олиш кўнгилдагидек бўлмаяпти. Қатор корхоналарда асбоб-ускуналардан унумли фойдаланмаслик, иш вақтининг кўплаб бекор йўқотилиши, меҳнат интизомининг талаб даражасида бўлмаслиги оқибатида шундай аҳвол содир бўлмоқда. Областимиз бўйича маҳсулот таннархи белгиланганига нисбатан салкам икки миллион сўмлик ортиб кетди.

Лекин қатор шаҳар ва район саноатчилари бу соҳада ҳам яхши натижаларга эришмоқдалар. Масалан, республикамиз пойтахти саноатчилари ўтган тўққиз ойликда маҳсулот таннархини 9 миллион сўмликка яқин камайтиришга муваффақ бўлдилар. Олмалиқликлар 1220 минг, пискентликлар 1231 минг, Калинин райони меҳнаткашлари 941 минг, бўстонлиқликлар 550 минг сўм маблағни тежаб қолдилар.

Саноатчиларимизнинг ўтган ўн ойдаги фаолияти натижалари ҳамма жойда ҳам мавжуд резервлар ва имкониятлардан самарали фойдаланилмаётганлигини кўрсатади. Бу маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, меҳнат унумдорлигини ошириш, таннархини камайтиришдаги ютуқларнинг янада салмоқли бўлишига халақит бермоқда. Ўтган ўн ойда қатор шаҳар ва районлар саноатчилари социалистик мажбуриятларини бажармадилар. Маҳсулот реализация қилиш планини уддаламаётган ишлаб чиқариш коллективлари сони камайиш ўрнига кўпайиб бормоқдаки, бу афсусланарли бир ҳолдир. Ўтган ўн ойда йигирма корхона реализация бўйича топшириқни бажармади. Бунинг оқибатида 10,5 миллион сўмлик маҳсулот кам тайёрланди. Реализация планини бажармаётган корхоналар қаторида Олмалиқдаги 6-ғишт заводлари бошқармаси, 5-темир-бетон буюмлари заводи, Оҳангарондаги «Сантехлит» заводи, Бекободдаги цемент комбинати, «Чирчиксельмаш» заводи, Янгийўлдаги 8-ғишт заводлари бошқармаси ва ёғ-мой комбинати, Ғазалкент ва Янги Тошкент консерва заводлари ва бошқалар бор.

Меҳнат унумдорлигини ошириш топшириқларини бажармаётган корхоналар сони ҳам жуда суст камаймоқда. Ўтган ўн ойда 37 ишлаб чиқариш коллективи бу муҳим кўрсаткич бўйича планни бажармади.

Хўжалик йили якунланишига бор-йўғи икки ой қолди. Шундай экан ҳамма жойда индустриямиз ходимларининг эришган ютуқларини янада мустаҳкамлаш, йўл қўйилган камчиликларни бартараф этиш учун зарур бўлган барча чораларни кўриш талаб этилади. Хўжалик органлари, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари ҳар бир ишлаб чиқариш коллективи фаолиятини чуқур таҳлил қилиб, аниқланган нуқсонларнинг такрорланмаслигига эришишлари керак. Бунинг учун аввало ҳар бир саноат бирлашмаси ва корхонасида социалистик мусобақани янада авж олдириш, илғорлар тажрибасини кенг ёйиш, мавжуд резервлар ва имкониятларни қидириб топиб, ишга солиш зарур.

СССР ташкил этилган куннинг 60 йиллигига муносиб меҳнат тортиқлари билан келиш юзасидан бошланган умумхалқ ватанпарварлик ҳаракати иштирокчилари куч-ғайрати ва ижодий изланишини хўжалик йилини меҳнатда яхши кўрсаткичлар билан якунлаш, ҳар бир коллектив олдида турган вазифаларнинг муваффақиятли бажарилишига сафарбар этиш даркор. Чунки самарали якунланган тўнғич йил ўн биринчи беш йиллик навбатдаги йилларининг ҳам муваффақиятли бориши учун мустаҳкам замин бўлиб хизмат қилади.

М. МИРҲАМИДОВ.

ЯНГИ УЙЛАР

АНГРЕН шаҳар қурилиш бошқармаси бинокорлари ҳар йили катта ҳажмдаги бинокорлик ишларини амалга ошириб, шаҳар қиёфасини янада гўзаллаштиришга салмоқли ҳисса қўшишяпти. Янги-янги турар-жой массивлари, маданий-маиший муассасалар бунёд этишда жонбозлик кўрсатмоқдалар.

Бошқарма коллективи зиммасидаги вазифанинг масъулиятини чуқур ҳис қилган ҳолда ишлаб, объектлар қурилишини жадал ва сифатли амалга оширмоқда. Айниқса, уй-жой қурилишини йилдан йилга кенгайтириб боряпти. Съездлар йилининг ўтган ўн ойида 20 минг квадрат метр атрофидаги уйлар фойдаланишга топширилди. Уларда шахтёрлар, транспортчилар, бинокорлар уй тўйлари ўтказишди. Бинокорлар, шунингдек мактаб, болалар боғча ва яслисини ҳам қуриб битказдилар.

ҲАР САТРИДА ТАРИХ МУЖАССАМ

Социалистик жамиятимиз тарихининг олтин сандиғи яна бир жавоҳир ҳисобига бойиди. Л. И. Брежневнинг «Завод гудогига ҳамоҳанг ҳаёт», «Ватан туйғуси» деб номланган «Эсдаликлар»и оддий ишчидан давлат арбоби даражасигача кўтарилган буюк инсоннинг кўрган-кечирган таассуротларигина бўлиб қолмай, балки бугунги кунда қудрати ва маданияти, фан ва техникаси мислсиз ривожланган советлар мамлакатининг йўргакдан камолот ёшигача бўлган бой таржимаи ҳолини ифодаловчи асар ҳамдир. Унда Россия большевиклар партиясининг, пролетариатнинг шаклланиши, саноатнинг ривожланиши, революцион ҳаракатни амалга оширишда фидокорлик кўрсатган кишиларнинг машаққатли аммо шарафли ҳаёт йўли, социалистик жамият тараққиётидаги қийинчиликлар ва бекиёс зафарлар мужассамлашган.

«Эсдаликлар»да ўтмиш билан бугунги порлоқ ҳаёт ўртасидаги катта тафовутлар, туғилиб ўсган диёрга, она-Ватанга меҳр-муҳаббат туйғуси ёрқин мадҳ этилган.

Бу асар олий ўқув юртларининг талабаларига ҳам жуда улкан тарихий ва маънавий озуқа беради. Уларда социалистик тузум афзалликларини қадрлаш, оталарнинг шонли меҳнат анъаналарига садоқат ҳиссиётини кучайтиради.

Г. ҲИДОЯТОВ,
тарих фанлари доктори, профессор, Тошкент Давлат университетининг тарих факультети декани.

Орджоникидзе районидаги Тимирязев номли 25-мактаб педагоглари ва ўқитувчилари Л. И. Брежневнинг «Эсдаликлар»ини чуқур ўрганмоқдалар. Суратда: мактаб илмий бўлим мудири Мамлакат Туропова (ўртада) суҳбат пайтида.

А. Абалян фотоси.

ҲАЁТ МАКТАБИ

Киши ҳаётида ўзига маънавий озуқа оладиган манбалар кўп. Китоб ўқиб, кино, театр кўриб қандайдир завқ-шавққа эга бўлиш, турмуш учун бой тажриба орттириш мумкин. Леонид Ильич Брежневнинг «Эсдаликлар»ини ўқиб шундай хулосага келдимки: у тамомила тарбия мактабидир. Асардаги чор самодержавиеси даврида кўпчилик рус оилалари қатори зулм, истибдод туфайли эзилган оддий ишчи оиласининг Октябрь нуридан баҳраманд бўлиб аста-секин камол топиб бориши ва шу оиладан давлатимизнинг баобрў, оқил раҳбари вояга етишиши жараёни чуқур ўрганиш учун беҳад лойиқ бўлган хазинадир.

«Эсдаликлар»да ота-онанинг фарзандларига, фарзандларнинг ота-онага бўлган чексиз эҳтиромини тасвирлаш эпизодлари менда катта таассурот қолдирди. Чиндан ҳам Леонид Ильичнинг отаси — Илья Яковлевич Брежнев ва онаси Наталия Денисовналар босиб ўтган йўлнинг ўзи бир тарих. Ўта захматкаш, оилапарвар, ҳаётнинг аччиқ-чучугини кўп кўрган бу инсонлардаги улуғворлик, ишчи синфига муҳаббат ҳар бир юракда меҳр уйғотади. «Отам босиқ, қаттиққўл киши эди, — дея эслайди Леонид Ильич. — Бизни эркалатмасди, аммо жазолаганини ҳам эслолмайман. ...Ўзининг қадр-қимматини ўрнига қўйиб юрар, муғомбирликни билмас, тўғри сўз, қатъиятли эди. Ўртоқлари уни ҳурмат қилишарди. Бу ҳол унинг фарзандлари бўлган бизга ёқимли туюларди....», «Онам умр бўйи ишлади, бизни вояга етказди, оқ ювиб, оқ таради, касалга чалинганимизда бошимизда парвона бўлди...».

Бу сўзлар фарзанднинг бутун умрини меҳнатга, инсон учун, яхшиликларга бағишлаган ўз ота-онасига билдирган беқиёс меҳрибонлиги тимсолидир.

Л. И. Брежневнинг «Эсдаликлар»и давр тарихининг салмоқли зарварақлари бўлиб қолиши муқаррар. Унинг айниқса ёш авлодни тарбиялашдаги роли беқиёсдир.

М. ОРТИҚОВ,
Тошкент районидаги Энгельс номли 27-ўрта мактаб илмий бўлим мудири.

ЭСТАФЕТА ҚЎЛИМИЗДА

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Эсдаликлар» асарини фермамиз ёшлари зўр қизиқиш билан ўқиб чиқдилар. Бу асарда совет ёшлари бажараётган улкан ишларга юксак баҳо берилган. Ёшлар коммунистик эътиқодли, партия ишига, улуғ Ленин ишига беҳад содиқ, Октябрь идеалларига садоқатли бўлиб камол топмоқда, деган сўзлар қалбларимизни ифтихор туйғуларига тўлдирди.

Ҳақиқатан ҳам шундай. Ҳозир комсомол-ёшлар ишламаётган участканинг ўзи йўқ. Бизнинг фермада ҳам кўпчиликни ёшлар ташкил этади. Улар устозларига эргашиб ҳар бош сигирдан 5000 литрдан сут соғиб олишга ҳаракат қилмоқдалар.

«Эсдаликлар»да устозлар ҳақида ҳам илиқ сўзлар айтилган. Биз ҳам китобни ўқиб беихтиёр бизга мураббийлик қилган чорвадорларни эсладик. Улар ҳозир ҳам сафимизда. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Мунаввар Исоқова, КПСС XXVI съезди делегати Волида Мусаева каби мураббийлар ёрдамини биз ҳар дам сезиб турибмиз. Уларнинг бой тажрибаси биз учун катта мактабдир. Устозлар тарбиясини кўрган ёшлар ҳар соҳада актив ҳаракат қилмоқда.

Дилбар БОЛТАБОЕВА,
Тошкент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхози сут соғувчиси, ВЛКСМ аъзоси.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«ҲАШАРЧИЛАР ДАЛАДА, КОЛХОЗЧИЛАР ПАНАДА»

Газетамизнинг шу йил 5 ноябрь сонида юқоридаги сарлавҳа остида эълон қилинган мақолада Ўрта Чирчиқ районидаги айрим хўжаликларда терим суръати бўшаштириб юборилганлиги, айниқса, колхозчилар иш унуми пастлиги танқид қилинган эди.

Редакциямизга Ўрта Чирчиқ район партия комитетининг секретари В. Куделя имзоси билан бу материал юзасидан жавоб хати келди. Район партия комитетининг 5 ноябрда бўлиб ўтган бюро йиғилишида барча хўжаликлар ва ташкилотлар раҳбарлари ҳамда партия ташкилотлари секретарлари иштирокида танқидий мақола муҳокама этилган. Райком бюроси қарори билан Куйбишев номли колхоз раиси Х. Мадалиев, бошланғич партия ташкилоти секретари М. Маматқулов колхозчиларни теримга тўла жалб этишни, улар меҳнатини ташкил этишни яхши йўлга қўймаганликлари, шунингдек, пахта териш ва тайёрлаш бўйича белгиланган топшириқнинг бажарилишини таъминламаганликлари учун қаттиқ огоҳлантирилдилар.

«ХЎЖАКЎРСИНГА ЭМИШ»

Шу сарлавҳа билан газетамизда босилган хабарда «Тошкент — Янгийўл» оралиғидаги оддий маршрутда 6 та ўрнига бор-йўғи битта автобус қатнаётганлиги танқид қилинган эди.

Бу хабарга область пассажирлар ташиш ишлаб чиқариш автотрести бошлигининг ўринбосари ўртоқ Т. Мирзабоевдан жавоб олдик. Унда айтилишича кўрсатилган камчиликлар текширишда тасдиқланган. Маршрутда автобуслар қатновини нормал бўлишини таъминлаш учун тадбирлар белгиланган. Йўловчиларга қулайлик яратиш мақсадида автобуслар қатнаш жадвали ҳам қайта тузилган.

Шу маршрутда автобуслар қатновини назорат қилишни область автотрести ўз назоратига олди.

ВЕНГЕР ДЎСТЛАР ҲУЗУРИДА

Халқлар дўстлиги орденли Тошкент политехника институти студентлари билан Будапештнинг техника университети студентлари ўртасида ўрнатилган дўстлик алоқалари йил сайин мустаҳкамланиб бормоқда. Ҳар йили биз ўзаро практикантлар делегацияларини алмашиб турамиз. Делегацияга кирган студентлар ўқув юртларида ҳисоблаш техникасидан қандай фойдаланилаётганлиги, таълим-тарбия ишлари қандай йўлга қўйилганлиги билан яқиндан танишадилар ҳамда маданий программа тадбирларида иштирок этадилар.

Яқинда институтимизнинг бир группа студентлари Будапешт техника университетида практикада бўлиб қайтдилар. Венгер дўстлар тошкентлик меҳмонларни ёруғ чеҳра билан қарши олдилар. Практика давомида студентларимиз университетда ҳисоблаш техникасидан фойдаланиш ва уни ўрганиш бўйича дўстлар тажрибасини ўрганишди.

Университет лаборатория ва кафедралари турли ҳажмдаги ҳисоблаш машиналари билан қуролланган. Венгер студентлар уларни моҳирлик билан бошқармоқдалар. Учрашувлар давомида биз мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишга ёрдам берувчи тажрибаларни қунт билан ўргандик. Университет партия ташкилоти секретари ўртоқ Барпо коммунистлар ва коммунистик ёшлар союзи аъзолари бажараётган ишлар, ўқув юртининг истиқболлари ҳақида бизга қизиқарли ҳикоя қилиб берди.

Студентларимиз практикадан бўш соатларида қардош Венгрия Халқ Республикасининг диққатга сазовор жойларини бориб кўрдилар. Айниқса, Будапешт оқшомлари кишига ором бағишлайди. Венгрия тарихи музейи, миллий галерея хазинаси бизга кўп нарсаларни ҳикоя қилиб берди. Бундан ташқари ҳисоблаш техникаси ва радиоаппаратлар, кичик электр двигателлари, электр ўлчов приборлари ишлаб чиқарувчи корхоналар ҳам бизда катта таассурот қолдирди.

Практика охирида студентларимиз Балатон кўли бўйлаб саёҳат қилдилар. Бу йилги практика ёшларимизда ўчмас таассурот қолдирди.

Б. МАВЛОНҚОРИЕВ,
Тошкент политехника институти ўқитувчиси, группа раҳбари.

ХАЛҚАРО ҲАЁТ
ВОҚЕАЛАР, ФАКТЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ТИНЧЛИК ВА ҚУРОЛСИЗЛАНИШ УЧУН

КОБУЛ. (ТАСС). Афғонистон пойтахтида Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти президиумининг навбатдаги сессияси очилди. Сессия ишида 50 мамлакат намояндалари қатнашмоқдалар. Кун тартибида бутун дунёда қуролсизланиш ва тинчлик учун, социал-иқтисодий проблемаларни ҳал этиш учун кураш масалалари бор.

АХДП Марказий Комитетининг Бош секретари, АДР Революцион кенгашининг раиси Б. Кармал сессия аҳлини табриклаб, учрашув қатнашчилари Америка империализмининг кирдикорларига, Хитой раҳбарларининг тутган йўлига, регионадаги араб реакцияси найрангларига муносиб зарба берадилар ва бу анжуман озодликка эришган халқларнинг иқтисодий мустақиллик ва социал тараққиёт учун олиб бораётган курашига янги ҳисса бўлиб қўшилади, деб ишонч билдирди. Афғон раҳбари империализмнинг, аввало Америка империализмининг халқаро вазиятни кескинлаштиришга ва кескинликни юмшатиш жараёнини барбод этишга қаратилган милитаристик ҳатти ҳаракатларини катъиян қоралаб, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев таърифлаган Тинчлик программаси ғарб мамлакатларининг агрессив доиралари ўтказаётган қуролланиш пойгаси ва совуқ уруш даврини тиклаш сиёсатига барҳам беришнинг бирдан-бир йўлидир, деб таъкидлади.

Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилотининг бош секретари Нури Абдил Раззоқ сессия қатнашчилари ҳузурида нутқ сўзлаб, империализм ва реакция кучлари кескинликни авж олдираётганликларини қатъиян қоралади. У барча тараққийпарвар ва тинчликсевар кучларнинг, миллий-озодлик ҳаракатларининг ер юзида тинчлик ва хавфсизлик учун курашда бирдамлиги ҳамда жипслигини янада мустаҳкамлашга даъват этди. Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилотининг бош секретари Афғонистон теварагидаги вазиятни бартараф этиш масаласида АДР тутган позицияни қўллаб-қувватлаётганлигини айтди, АДРга қарши империалистик интервенцияни тўхтатиш зарурлигини уқтириб ўтди.

Сўнгра Совет делегациясининг бошлиғи, Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги совет комитети президиумининг раиси М. А. Ибрагимов сўзга чиқди. У сессия қатнашчиларига, Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги комитетининг президиумига, барча афғон дўстларга КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Л. И. Брежневнинг самимий ва энг яхши тилакларини топширди.

Миллий — озодлик ҳаракатларининг, регионал халқаро ташкилотларнинг намояндалари ҳам сессия қатнашчиларига табрикномалар билан мурожаат қилдилар.

ҚЎШМА БАЁНОТ

АДДИС-АБЕБА, 19 ноябрь. (ТАСС). АҚШ ва унинг иттифоқчилари Яқин Шарқда ўтказаётган кенг кўламдаги «Брайт стар» ҳарбий машқлари региондаги империалистик зўравонликка бўйсунишдан бош тортаётган мамлакатларни чўчитишга қаратилган. Эфиопия, Ливия ва Яман Халқ Демократик Республикаси ташқи ишлар министрлари сиёсий комитетининг бу ерда ўз ишини тамомлаган фавқулодда мажлиси қатнашчиларининг қўшма баёнотида ана шу ҳақда гапирилади. Бу мажлис дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги уч томонлама шартнома доирасида чақирилган.

Ҳужжатда айтиладики, АҚШ кейинги вақтларда Ўрта денгизда ва Қизил денгизда, Африкада, Яқин Шарқда, Ҳинд океанида ўз ҳарбий кучларини анча кўпайтириб, бу районларда портлаш хавфини туғдирадиган вазиятни вужудга келтирди.

АКП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ БАЁНОТИ

● БУЭНОС-АЙРЕС. (ТАСС). Аргентина Компартияси Рейган маъмурияти ўтказаётган милитаристик, агрессив сиёсатни кескин қоралайди.

АҚШ, дейилади Аргентина Компартияси Марказий Комитетининг бу ерда эълон қилинган баёнотида, Марказий Америкада ва Кариб ҳавзасида «катта таёқлар» мустамлакачилик сиёсатини қайта тикламоқдалар. Улар Куба революциясини бўғишни, Никарагуа халқининг демократик ғалабаларини йўққа чиқаришни, Сальвадор миллий озодлик ҳаракатини қонга ботиришни истамоқдалар.

Вашингтон ўтказаётган сиёсат ер юзида тинчлик иши учун жиддий оқибатлар келтириб чиқаради. Аргентина коммунистлари халқларнинг ўз тақдирини ўзи белгилаш ва тинч ривожланиш ҳуқуқини ҳимоя қилиш учун, империалистик доираларнинг суверен давлатлар ички ишларига аралашувига қарши кураш олиб боради.

Компартия Вашингтоннинг Яқин Шарқда, Ҳинд океанида, Африка жанубида ўтказаётган милитаристик сиёсатини ҳам қоралади. Бундай сиёсат, деб таъкидланади ҳужжатда, фақат Европа, Осиё, Африка ва Лотин Америкаси халқларининггина эмас, Қўшма Штатлардаги аҳолинингина эмас, балки бошқа кўплаб мамлакатлар ҳукуматларининг қаршилигига ҳам дуч келади. АКП Аргентина ҳукуматини тинчлик учун актив курашга, мустақил ташқи сиёсат ўтказишга чақирди.

МЕҲНАТКАШЛАР ҒАЛАБАСИ

ПАРИЖ. (ТАСС). Тарб шаҳридаги «Серавер» фирмаси электротехника заводлари ишчиларидан 1.400 кишининг забастовкаси ғалаба билан якунланди. Меҳнаткашлар қорхона эгалари ишлаб чиқаришни қисқартириш ва 766 кишини ишдан бўшатиш тўғрисидаги қарорини бекор қилишга эришдилар.

ВИЗИТ АРАФАСИДА

БОНН, (ТАСС мухбири). КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми раиси Л. И. Брежневнинг ГФРга қиладиган визити арафасида бу ерда, Гамбург ўлкаси ваколатхонасида бугун Ғарбий Германиядаги энг катта рассом Хорст Янзен асарларининг кўргазмаси очилди. «Рус услубида» ташкил қилинган бу кўргазмада рус адабиёти классиклари асарлари асосида тайёрланган суратлар ва литографиялар, Л. Н. Толстой, Ф. М. Достоевский, Н. А. Некрасов, В. Г. Белинский, И. С. Тургенев ва бошқа ёзувчиларнинг портретлари намойиш қилинмоқда. Кўргазма ГФР сиёсий ва савдо-саноат доираларини, маданият арбобларини ғоят қизиқтирди.

Гамбургнинг биринчи бургомистри Германия социал-демократик партияси правлениесининг аъзоси К. Фон Донаньи ТАСС мухбири билан суҳбатда бундай деди: Биз Л. И. Брежневнинг ГФРга қиладиган визитини, унинг канцлер Г. Шмидт билан ўтказадиган суҳбат ва музокараларини табриклаймиз. Бу визит икки мамлакат ўртасидаги ҳар томонлама муносабатларни ривожлантириш учунгина катта аҳамиятга эга бўлмай, шу билан бирга мураккаб ва кескин халқаро вазиятда Шарқ билан Ғарб етакчи намояндалари ўртасидаги алоқалар учун ҳам ғоят муҳим аҳамият касб этади.

Л. И. Брежнев билан канцлер Г. Шмидт ўртасидаги бўлажак учрашувлар ва суҳбатларга айни шу нуқтаи-назардан қараш керак. Ана шу учрашув ва суҳбатлар чоғида тинчликни таъминлаш ва мамлакатларимиз халқларининг фаровонлиги йўлида ҳамкорликни давом эттириш масалалари муҳокама қилинади, деб таъкидлади К. Фон Донаньи.

С. СОСНОВСКИЙ.

ЮКС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

БЕЛГРАД. (ТАСС). Бу ерда Югославия Коммунистлар союзи Марказий Комитетининг пленуми бўлди.

Пленум Косове автоном ўлкасидаги ички сиёсий аҳволни нормаллаштириш юзасидан ЮКС платформасини қабул қилди. Ана шу ўлкадаги ички сиёсий аҳвол кейинги вақтларда мураккаблашган эди.

Пленум ЮКСнинг XII съездига тайёргарлик тўғрисидаги ахборотни тинглади. Шу масала юзасидан сўзга чиққан ЮКС Марказий Комитети Президиумининг Раиси Д. Драгосавац келгуси йилнинг июнида ўтказиш мўлжалланган съездга қандай тайёргарлик кўрилаётганлигини маълум қилди. Съезд ҳужжатларининг лойиҳалари яқин вақт ичида ЮКС Марказий Комитети Президиумининг мажлисларида ва Марказий Комитет пленумларида муҳокама қилинади.

Пленум ЮКС Марказий Комитети Президиумининг фаолияти тўғрисидаги ҳисоботни тасдиқлади. Ҳисоботда Югославия Коммунистлар союзи ўтган давр мобайнида мамлакатни ривожлантириш йўлида вужудга келган муаммолар ва қийинчиликларни бартараф этиш соҳасида актив иш олиб борганлиги таъкидланади.

ТАНГАЛАР КЎРГАЗМАСИ

ПРАГА, 19 ноябрь. (ТАСС). Прага миллий музейида очилган кўргазмага 6 мингдан кўпроқ танга ва медаль қўйилган. Эрамизнинг иккинчи юз йиллигидан ҳозирги вақтгача бўлган даврда ясалган тангалар бу ерда тўпланган. Чехословакия юбилей медалларининг коллекцияси алоҳида намойиш қилинмоқда.

Прага миллий музейи тўплаган ана шу буюмлар кўргазма учун асос бўлди. Юз йилдан буён ишлаб турган бу музейда қарийб бир миллион экспонат бор.

Кенг халқ оммаси томонидан қўллаб-қувватланаётган Сальвадор ватанпарварлари реакцион хунта қўшинларига қарши муваффақиятли кураш олиб бормоқдалар. Озод этилган ерларда халқ комитетлари фаолият кўрсатмоқда. Фрабундо Марти номидаги миллий озодлик фронти жанговар отрядлари сафига тобора кўплаб сальвадорликлар келиб қўшилмоқда. Суратда: озод этилган қишлоқда. Халқ озодлик фронти жангчилари жангдан сўнгги танаффус пайтида.

Пренс-Латин — ТАСС фотоси.

ОТАЛАР ИБРАТИ — ЮТУҚЛАР КАЛИТИ

ШОНЛИ КЕКСА АВЛОД вакиллари — ривожланган социалистик жамиятимиз қурилишининг шонли гувоҳлари, бевосита иштирокчиларидир. Улар дастлабки коллектив хўжаликларни тузиш ва оёққа турғизишда фидойилик кўрсатдилар. Улуғ Ватан уруши даврида жанг майдонларида ва фронт орқасида туриб, буюк ғалаба онларини яқинлаштирдилар.

Улар ҳозир ҳам сафимизда — халқ хўжалигининг турли соҳаларида ёшлар билан ёнма-ён туриб, сидқидилдан меҳнат қиляптилар. Районимизда ҳам меҳнатга коммунистик муносабат намунасини кўрсатаётган кўплаб ветеранлар бор.

Охунбобоев номли колхоз — машъал хўжалик ҳисобланади. Унга йигирма йилдан кўпроқ вақтдан бери қўш Ленин ордени, Октябрь революцияси, Меҳнат Қизил Байроқ орденлари нишондори, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ревизия комиссиясининг аъзоси, республикада хизмат кўрсатган механизатор Миразиз ака Рўзиматов раҳбарлик қилиб келяпти. Ветеран бошлиқ хўжаликда йилдан-йилга пахта ва бошқа экинлардан муттасил юқори ҳосил етиштирилади, чорвачилик жадал ривожланмоқда.

Меҳнат ветерани Убайдулла ака Абдуллаевнинг қишлоқ хўжалиги соҳасида ишлаб келаётганига қирқ йилдан ошди. Ўн беш йилдан буён эса у «Партия XXII съезди» колхозининг раисидир. «Северний маяк» колхозининг раиси Антон Васильевич Ни, Ленин номли колхоз пахтачилик бригадасининг бошлиғи Жонар Ёқубова ва кўплаб бошқа меҳнат ветеранларимиз ҳам халқ ҳурмат-эътиборига сазовор бўлишган.

«Қари билганни — пари билмайди» деган ажойиб нақл бор. Меҳнат ветеранларимиз ўзларининг кўп йиллик бой тажрибаларини, илғор иш услубларини ёшларга қунт билан ўргатишмоқда. А. Икромов номли колхознинг миришкор сувчиси Раим ака Қурбонов кўпгина ёшларнинг севимли устозидир. Ҳозир Раим аканинг шогирдларидан Малик Суяров, Қудрат Қолдибоев ва бошқалар хўжаликнинг моҳир сувчилари ҳисобланишади.

«Коммунизм» колхозининг 6-бригадаси аъзолари Ботир ака Усмоновни чексиз ҳурмат қилишади. Отахон дала ишларида фаол қатнашиш билан бирга ёшларга сувчилик касбини ўргатмоқда.

Районимизда бундай мураббийлар кўп. Уларнинг хайрли ишлари — кекса авлоднинг шонли меҳнат анъаналари йигит-қизлар томонидан изчил давом эттирилишига, пахта далаларимизда, фермаларда моҳир касб эгалари сафи тобора кенгайишига ишонч туғдиради.

Ёш авлодни Ватанга муҳаббат руҳида тарбиялашда ветеранлар билан учрашувлар ўтказиш яхши самара беряпти. Яқинда Энгельс номли колхозда Улуғ Ватан уруши қатнашчилари ва меҳнат ветеранларининг ёшлар билан учрашуви бўлиб ўтди. Бу тантана уч авлод вакилларининг партия ва халқ ишига садоқатли шодиёнасига айланди. Бундай учрашувлар бошқа хўжаликлар, корхоналар ва ташкилотларда ҳам бўлиб ўтяпти.

Бу қизиқарли тадбирларни ўтказиш, хўжаликларда тарихий музейлар ташкил этиш, колхоз ва совхозлар тарихини яратиш, уруш ва меҳнат ветеранларининг эсдаликларини ёзиб олиш ҳамда бошқа ишларда ўн тўрт йилдан бери фаолият кўрсатаётган колхоз ва совхозлар тарихи жамоатчилик институтининг район филиали ташкилотчилик вазифасини ўтамоқда. Ҳозирги пайтда ҳар бир колхоз ва совхоз бошланғич партия ташкилоти қошида филиалимизга кўмаклашувчи группалар ташкил этилган. Бу группаларга партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари вакиллари, ўқитувчилар, уруш ва меҳнат ветеранлари жалб қилинган. Группа аъзолари орасида меҳнат ветерани, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Николай Ким, Энгельс номли колхознинг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Олий Советининг депутати Кан О Нам, Охунбобоев номли колхоз аъзоси, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор Тожи Ашуралиева ва бошқа донгдор кишилар бор.

Кўмаклашувчи группаларнинг йиғилишларида колхоз ва совхозлар тарихи қўлёзмалари муҳокама қилинади, мураббийлик ҳаракатини авж олдириш тадбирлари белгиланади. Бу соҳада, айниқса, Ким Пен Хва номли, «Ленин йўли» колхозлари кўмаклашувчи группалари ташаббускорлик кўрсатяптилар.

Буюк бунёдкорлик режаларини амалга ошираётган совет кишилари ҳар бир кунининг ўзи тарих солномасининг ёрқин саҳифаларидир. Шунинг учун ҳам хўжаликлар, корхона ва ташкилотлар тарихини яратиш катта аҳамиятга моликдир. Ҳозиргача районимиздаги «Партия XXII съезди», Терешкова номли, Охунбобоев номли, К. Маркс номли, Ленин номли, Свердлов номли, Ким Пен Хва номли ва «Ленин йўли» колхозларининг тарихи ёзиб олинди. Шунингдек, Ленин номли колхознинг собиқ раиси Маҳмуд Низомов, Куйбишев номли колхознинг собиқ раиси Эрмекбой Бойсеитов, коллективлаштириш ташкилотчиларидан бири Тилла Мирзаев ва бошқа ветеранларнинг хотиралари ҳам ёзиб олинди.

Районимизда янги музейлар ташкил этишга ҳам алоҳида аҳамият бериляпти. Ким Пен Хва номли колхозда қурилаётган меҳнат шон-шуҳрати музейи яқин кунларда очилади. «Ленин йўли», Энгельс номли, «Северний маяк» колхозларида ҳам ана шундай музейлар ташкил этиш кўзда тутилган.

Район филиали, кенг жамоатчилик, кўмаклашувчи группалар активлигига таянган ҳолда ўз фаолиятини янада кучайтириб, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш ишига муносиб ҳисса қўшаверади.

Л. НУРУЛЛАЕВ,
колхоз ва совхозлар тарихи жамоатчилик институти Ўрта Чирчиқ район филиалининг раиси.

ЮРТИМИЗ ЧИРОЙИНИНГ КУЙЧИЛАРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР Рассомлар союзининг Марказий кўргазмалар залида ўзбек—совет тасвирий санъатининг тўнғич авлодига мансуб уч атоқли мўйқалам устаси — Ўзбекистон ССР халқ рассомлари Николай Георгиевич Карахан [1900—1970], Виктор Иванович Уфимцев [1899—1964] ва Константин Павлович Чепраков [1907—1972] асарларининг кўргазмаси намойиш қилинмоқда.

Н. Г. КАРАХАН Нахичевань (Тоғли Карабах)да туғилди. Унинг болалик чоғлари ўтган тоғ водийси, гилам тўқувчи онасининг турли-туман ранглар билан ишлаши бўлажак рассомнинг қалбида тасвирий санъатга меҳр-муҳаббат уйғотди. Караханлар кўп ўтмай Бухорога кўчиб келишди. Қадимги архитектура обидаларига бой, Шарқ халқларининг ўзига хос анъаналарини намоён қилувчи бу шаҳар рассомнинг ҳаётида муҳим роль ўйнади. 1918—1921 йилда Ўлка олий бадиий билим юртида таълим олган Н. Карахан Қизил Армия сафида агитатор-рассом, жангчилар клуби ва театрининг безакчиси сифатида фаолият кўрсатди.

Кейинчалик эса у Туркистон педагогика техникумида, сўнгра Тошкент бадиий билим юртида ёшларга тасвирий санъат сирларини ўргатишда педагоглик ва жамоатчилик ишларини олиб борди. Республика рассомлар союзининг ташкилотчиларидан бири бўлди.

Н. Г. Карахан асарларида жонажон ўлкамизнинг фусункор манзаралари, Октябрь инқилоби бахш этган эркин меҳнат тароначи, асрлар бўйи тутқинликда яшаган ўзбек хотин-қизларининг янги жамият қуришдаги актив фаолияти, фидойи пахтакорларнинг жасорати тиниқ ва жозибали ранглар воситасида тараннум этилади. «Пахта теримида» (1934), «Ишга бормоқдалар» (1934), «Чўпон» (1948) ва «Қадрдон ўлка» (1948) каби бадиий полотнолар санъаткорнинг рангтасвир жанридаги ўзига хос асарлари бўлиб, рассомнинг бетакрор истеъдоди ҳақида томошабинларда яққол тасаввур уйғотади.

У ўз ҳаёти давомида ниҳоятда кўп ишлади, халқ турмушини ўрганиш мақсадида кўп марта ижодий сафарларда бўлди. Эндиликда Ўзбекистон ССР халқ рассоми Н. Г. Карахан асарлари Третьяков номидаги Давлат галереясида, Шарқ халқлари санъати Давлат музейида, Самарқанд, Бухоро, Олмаота ва бошқа шаҳарларнинг музейларида намойиш қилинмоқда.

АТОҚЛИ рассом В. И. Уфимцевнинг ҳаёти ва ижоди ҳам Ўзбекистон билан чамбарчас боғлиқдир. Чор ҳукуматига қарши кураш олиб борган ва Россиянинг чекка бир ўлкасига сургун қилинган инқилобчининг фарзанди бўлган Виктор Иванович Жанубий Уралда таваллуд топди. 1905 йил воқеаларининг тўлқини Тобольск шаҳрида истиқомат қилаётган Уфимцевлар оиласига ҳам ўз таъсирини кўрсатди. Октябрь инқилобининг ғалабасидан сўнг ёш Виктор ўзининг тақдирини совет ҳокимиятининг келажаги билан боғлади. Қизил Армия сафида рассом-плакатчи, жангчилар клубининг безакчиси сифатида хизмат қилди.

Рассом Ўрта Осиёга илк бор 1923 йилда қадам қўйди. Ўзбекистондек серқуёш ўлка манзараси ва халқимизнинг очиқкўнгиллиги, меҳмондўстлиги ва меҳнатсеварлиги истеъдодли мўйқалам устасининг қалбини бир умр мафтун этди.

В. Уфимцев республикамиз тасвирий санъати ривожи учун ўз ижоди ва ташкилотчилик қобилияти билан катта ҳисса қўшган санъаткордир. Унинг тарихий-инқилобий мавзудаги «В. И. Ленин Сибирь сургунида», «Ер ва келажак ҳақида суҳбат», Улуғ Ватан урушидаги совет халқларининг бетимсол матонатини мадҳ этувчи «Жанговар план» (1938—40) ва «Партизанлар» (1959) каби йирик полотнолари ўша давр кишиларининг характерини кўрсатувчи муҳим бадиий солномалардир.

Бундан ташқари, атоқли мўйқалам устасининг пейзаж, натюрморт ва рангтасвир жанрларидаги асарларида ўзбек халқининг инқилобдан кейинги ҳаёти, ўзига хос турмуш тарзи, эркин меҳнат қучоғида бахтини топганлиги акс эттирилган.

50-йилларда рассом кўпгина чет эл сафарларида бўлди. Афғонистон, Жазоир, Тунис, Марокко ва Ҳиндистон мамлакатлари халқлари ҳаётини ифодаловчи кўпгина асарлар ишлади.

В. И. Уфимцев Ангрен шаҳридаги суратлар галереясига ҳам асос солди. Унга ўзининг жуда кўп асарларини тақдим этди. Эндиликда бу санъат даргоҳи атоқли рассом номи билан аталади.

К. П. ЧЕПРАКОВ ота-онасидан эрта етим қолиб, турмушнинг аччиқ-чучугини болалик чоғидаёқ тотиб кўрди. Жаҳонгашталик унинг ҳаётига ўз таъсирини ўтказмай қолмади. Тақдир чорраҳалари ёш Константинни Қримдаги бир совхозга олиб келди ва у рассом сифатида иш бошлади. Қизил Армия сафидаги рассомлик фаолияти эса унинг келажагини белгилади.

Бўлажак санъаткор биронта жойда яхшироқ таълим ҳам ололмади. Тезкор ҳаётнинг ўзи К. Чепраковга «академия» бўлди. Улуғ Ватан уруши йилларида рассом — агитатор сифатида сиёсий плакатлар чиқариш, жангчиларни буюк ғалабага руҳлантиришга ҳисса қўшди.

К. Чепраковнинг ижоддаги муваффақияти ҳам осонликча бўлмади. У узоқ йиллар графика жанрида ишлаб, кўзга унчалик ташланмай юрган бўлса-да, рассомнинг рангтасвир, пейзаж жанридаги сўнгги изланишлари кўпчиликнинг эътиборини тортди. Кўргазмада намойиш этилаётган «Замин саховати», «Ўймакор», «Узум» каби асарларида халқимизнинг ўзига хос психологияси бадиий ифодаланганлигини кўрамиз. Бир қатор картиналарида эса рассом саноат мавзусига мурожаат этди. Республикамизнинг турли жойларида бунёд этилган янги шаҳар ва корхоналар, сув иншоотлари ва уларнинг яратувчилари бўлган халқ вакилларининг меҳнати мадҳ этилади.

А. КУЧИМОВ.

ШУ КУНЛАРДА пойтахтимиздаги В. И. Ленин номидаги СССР халқлари дўстлиги саройига қадам қўйган томошабинлар бу санъат кошонасида ССР Иттифоқи Давлат академик катта театри санъаткорлари композитор У. Мусаевнинг «Ҳинд достони» балет-спектаклини намойиш этаётганлигининг гувоҳи бўладилар. Севги ва садоқат, дўстлик ва эзгуликни мадҳ этувчи бу спектаклни москвалик саҳна усталари улкан маҳорат билан ижро этмоқдалар.

Суратда: «Ҳинд достони» балет-спектаклидан кўринишлар.

А. Абалян фотолари.

МИЛЛИЙ УСУЛДА

Пойтахтнинг В. И. Ленин номли майдонида жойлашган ошхона реконструкция қилинди. У жиҳозланиши ва ташқи кўриниши билан шаҳримиздаги бошқа ошхоналардан ажралиб туради. Қўшимча қурилган вестибюль миллий усулда — ёғоч ўймакорлиги ва ганчдан ишланди. Шунингдек, умумий овқатланиш хонасининг безаклари ҳам бу ерга келувчиларнинг диққатини тортмоқда. Ҳозирда ошхона бир вақтнинг ўзида юзга яқин хўрандага хизмат қила олади. Бундан ташқари 60 кишига мўлжалланган банкет зали ҳам бор.

МАЗАЛИ ПИШИРИҚЛАР

Тошкентдаги «Октябрь» ресторанида янги кулинария ва ярим фабрикат маҳсулотлари билан савдо қилувчи магазин очилди. У ресторан биносига қўшимча қурилган бўлиб, шу ернинг ўзида музқаймоқ кафеси ва овқатланиш хоналари ҳам бор. Магазин замонавий ускуналар билан жиҳозланган.

Ю. ЧЕРНОГАЕВ.

СУД ЗАЛИДАН

«ШАПКАСИ»... 90 ТИЙИНДАН

Насрулла Шукуровни «қўл-оёқли, чаққон» йигит дейишади. Собир Раҳимов райпишчеторгига қарашли 21-озиқ-овқат магазинининг ирригация бўйича Давлат махсус конструкторлик бюроси территориясидаги филиалида сотувчи бўлиб ишлайди. Гап-сўзларга қараганда 21-магазин мудири Миродил Соатовнинг ўзи шогирдининг ишбилармонлигига тан берар экан. Шундай ишонч қозонганидан бўлса керак, Насрулла навбатдаги молни олиш учун 21-магазинга келганида М. Соатов шогирдига:

— Ичкаридаги яшикларда ҳар килоси 3 сўм 80 тийиндан 160 килограмм ва 2 сўм 90 тийинлик 140 килограмм колбаса бор. Накладнойи менинг хонамда. Қани буёғига бўш келма,— деб елкасига қоқиб қўйди.

Насрулла устозининг кабинетига кирса, айтилган накладной кўринмагандек бўлди. Муносиб шогирд «сермулоҳаза», бир гапни икки қилмайдиган йигитлардан эмасми, ўйланиб қолди. Таваккал қилиб даста накладнойни шартта йиртиб олдида, 300 килограмм колбасани машинага ортиб жўнаворди. Бундай ишларнинг кифтини келтириб юрган «чаққон йигит» филиалга келибоқ 2 сўм 90 тийинлик колбасанинг килограммини ҳам 3 сўм 80 тийиндан уриб сота бошлади.

— Йигитча, колбасанинг нархи неча сўмдан?

«Шапкаси»ни сезишди шекилли, ўйлади Насрулла.

— Йўқ ердаги колбасани топиб келасан-у, яна бу ортиқча гап-сўзларга доғ қоласан. 3 сўм 80 тийин деб ёзиб қўйибманку!

— Бизга ҳужжат кўрсатинг,— туриб олди завод халқ контроли группасининг раиси Геннадий Треханов.

—Ҳужжат бор, акалар,— деди тап тортмай Насрулла.— Мана, марҳамат!

Насрулла Шукуров анойилардан эмасди. У магазин мудири хонасида назоратсиз қолган накладнойдан йиртиб олиб унга 300 килограмм колбасанинг ҳаммасини 3 сўм 80 тийиндан деб қойил қилиб ёзиб қўйганди.

— Тагида имзо чекилмаган-ку. Номерингиз энди ўтмайди, йигит,—деди Г. Треханов.— Бу ёғини милиция ходимлари аниқлаб беришади.

Осмондан тушгандек қаердандир магазин мудири Миродил Соатов пайдо бўлди. Собир Раҳимов район ОБХСС ходимлари Насрулла Шукуровни жиноят устида қўлга олдилар. Қолган колбасага акт тузилиб экспертиза қилингунча сотиб юбормаслик шарти билан 21-магазин музхонасига жўнатилди. Қизиғи шундаки, текшириш учун тегишли ходимлар келганда колбасалар магазин мудири Миродил Соатов томонидан дарҳол йўқ қилинган эди...

Ирригация бўйича Давлат махсус конструкторлик бюроси клуби одамлар билан гавжум. Бу ерга завод ишчи-хизматчилари, Собир Раҳимов райпишчеторгининг ходимлари, кенг жамоатчилик тўпланган. 21-магазин филиалининг сотувчиси Насрулла Шукуров устидан очиқ суд бўлмоқда. Гувоҳлар, кенг жамоатчилик кўпчилик ҳақига хиёнат қилган, совет савдо ходими номига доғ туширган эгри қўл сотувчининг қилмишларини очиб ташладилар.

Насрулла Шукуров район халқ суди сайёр ҳайъати томонидан уч йилга озодликдан, асосий жазони ўтагач 3 йил муддатга савдо ишларида ишлаш ҳуқуқидан маҳрум этилди. Унга тегишли мол-мулк давлат фойдасига мусодара қилинди.

Хўш, бундай жиноятнинг содир бўлишида магазин мудири Миродил Соатовнинг айби йўқмикан?! У моддий жавобгар шахс бўлатуриб мол бериш ва қабул қилиш учун ёзиладиган накладной бланкаларини эҳтиёт қилиб сақламаслиги натижасида Н. Шукуров ундан йиртиб олиб эгри ниятда фойдаланган. Наҳотки, М. Соатов буни билмаган бўлса?! Бунинг устига ОБХСС ходимлари ва завод халқ контроли группаси аъзолари томонидан Н. Шукуров ортиқча нарх билан сотаётган 48 бўлак колбасани сақлаб қўйиш учун 21-магазинга бериб юборилганлигини яхши билгани ва бу ҳақда акт тузилганлигига қарамай у жиноятнинг изини бекитиш мақсадида маҳсулотни сотдириб юборган.

Суд М. Соатовнинг қилмишларини муҳокама қилиш ва унга нисбатан чора кўриш учун Собир Раҳимов райпишчеторгининг дирекциясига хусусий ажрим қоғозини юборди. Эндиги гапни райпишчеторг маъмурияти томонидан эшитамиз.

Б. ПУЛАТОВ.

ОНА-ВАТАН БЎЙЛАБ

● МИНСК. Белоруссия «Гомсельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг мутахассислари ва республика олимларининг биргаликдаги куч-ғайратлари билан яратилган КСК-100 маркали ем-хашак ўриш комбайнининг вазни 1 тонна енгиллашди. Шу қишлоқ хўжалик машинасидаги муҳим узел ва агрегатларни ясаш учун полимер қўллаш туфайли металл сарфини анча камайтириш мумкин бўлди. Мутахассислар комбайн бундан ҳам енгил бўлиб қолиши мумкин, деб ҳисобламоқдалар. Унинг енгиллаштирилган вариантлари синаб кўрилмоқда.

● ЛЕНИНГРАД. Охта «Пластполимер» илмий ишлаб чиқариш бирлашмасининг мутахассислари металл қирқувчи агрегатларда жез ўрнида полимер материаллардан фойдаланишни таклиф қилдилар. Бу синтетик қоплама ишлаб чиқариш шароитида синалиб бўлинди. У рангли металлни тежашдан ташқари станокларнинг иш сифатини оширади.

● ИВАНО-ФРАНКОВСК. «Карпатпрессмаш» бирлашмасида ясалган кучли агрегат электроника контроли остида ишламоқда. Янги ускунанинг иш унуми аввалги моделларга нисбатан қарийб икки баравар ортди, қайта созлаш жараёни тамомила автоматлаштирилди. Бундай пресcларни қўллаш турли деталлар ясашда металл чиқитини анча камайтиради.

● НИЖНЕВАРТОВСК (Тюмень области). Компрессор станцияси қурилганлиги нефть газидан фойдаланишни кўпайтиришга имкон берди. Станция Тюмень комплексининг нефть конларида ишга тушди. Станция бир йилда саккиз ярим миллиард куб метрдан кўпроқ газ беради.

● ПРЕВАЛЬСК. (Қирғизистон ССР). Барскаун—Қорасой электр линияси Тянь-Шань тоғлари орқали ўтди. Баланд тоғликдаги линия трассасида сўнгги устун қўйилди. Қирғизистон электр станцияларининг токи янги линия орқали қурилаётган Қалайи-руда комбинатига боради.

● АШХОБОД. Ўрта Осиё ва Қозоғистон чўллари халқ хўжалигини ризожлантиришнинг катта потенциалига эга. Туркманистон ССР Фанлар академиясининг чўллар институти олимлари бу территорияни ўзлаштириш ва ундан рационал фойдаланиш борасида катта ишлар олиб боришмоқда. Суратда: олимлар поёнсиз чўлларда.

● ЛЕНИНГРАД. М. В. Ломоносов номидаги Ленинград чинни заводи маҳсулотлари харидорлар эътиборини ўзига жалб қилаётир. Корхонада шу йилнинг ўзида 25 хилдаги янги маҳсулотлар ўзлаштирилди. Суратда: рассом С. Егорова давлат Сифат белгиси олган янги сервизни намойиш қилаётир.

● МИНСК. Белоруссиянинг Пинши суғориладиган ерларида «Парохонский» совхози йирик қурилишининг биринчи навбати ишга туширилди. Суратда: қора моллар боқиш учун мўлжалланган чорвачилик комплекси.

(ТАСС фотохроникалари).

● ФРУНЗЕ. Қирғизистон ССР Фанлар академияси органик химия институтининг олимлари мамлакатнинг заводлари ишлаб чиқараётган радиодинамиклар сифатини яхшилашни таклиф қилдилар. Улар бир жинсли толасимон масса олиш содда ва тежамли усулини ишлаб чиқдилар. Бу массадан сифати оширилган радиотехник картон пресcланади. Температура ва босим кескин ўзгаришлари янги материалга писанд эмас, у радио аппарат овоз сифатини анча яхшилашга кўмак беради.

(ТАСС).

ФУНТДАН НИМА ҚОЛДИ?

ПУЛЛАРНИНГ ҳам ўз таржимаи ҳоли бор. У асосан металл билан боғлиқдир. Худди шунинг учун ҳам кўпчилик пул бирликларининг асосини оғирлик ўлчовлари ташкил этади. Уларнинг айримлари бизнинг вақтимизгача етиб келган. Албатта, бу, аввало фунт стерлингдир. Фунт-қадоқ демакдир. Бундай баҳолашлар яна бор. Маълум бўлишича, немис маркаси ҳам номини оғирлик ўлчовидан олган экан. У тахминан қадоқнинг ярмига тенг бўлган.

Италия ва Туркиянинг пул бирлиги — лира келиб чиқиши жиҳатидан либрга хосдир. Бу лотинчасига рим қадоғи демакдир. Француз франкидан олдинги пул бирлиги — ливр ҳам ўз номини шундан олган. У XIX асргача муомалада бўлган. Хитой юанининг номи ҳам қадимий хитой оғирлик бирлигидан келиб чиққан. Қадимги грек тангаси — статер номи ҳам пулларнинг номи оғирлик ўлчовига алоқадор эканлигини тасдиқлайди. Бу сўзни таржима қилсак «торози шайи», «торозилар» деган маънони билдиради.

Ҳаммага маълумки, қадимги, ҳатто ҳозирги узунлик ўлчовлари ҳам ўз келиб чиқиши билан оёқ ва қўлларга алоқадордирлар. Масалан, инглизчасига фут—бу оёқ демакдир. Бир чўзим, вершок, газ, саржин ва бошқа шу каби ўлчов бирликларини олайлик. Бундай ўлчов бирликлари пул ҳисобида ҳам ўз изини қолдирган. Энг қадимги, аммо бизнинг замонда ҳам сақланиб қолган дирҳамни олиб кўрайлик. Грециянинг бу пул бирлиги номини «ҳовуч» сўзидан олган. Тангалар ҳали бўлмаган қадимги Элладада олди-соттида кўпинча ҳовучдан фойдаланишган. У пул ролини бажарган калта сим чивиқларнинг ҳисоб ўлчови бўлиб хизмат қилган. Ҳовучга олинган олтита шундай чивиқ пул ҳисоби бирлигини ташкил этган. Айни вақтда дирҳам оғирлик ўлчови сифатида ҳам ишлатилган. Ўрта асрларда муомалада бўлган тангалар ўз номини шаҳарлар ва мамлакатлар номидан олган. Масалан, олтин флорин Флоренцияда туғилган. Инглиз гинеяси эса XVII асрда Гвинеядан келтирилган олтиндан зарб қилинганлиги учун шундай деб аталган.

Флорин ҳозирги вақтда ҳам Нидерландияда пул бирлигидир. Инглизларда эса гинея ҳамон пул ҳисоби бирлиги бўлиб хизмат қилмоқда. Тўғрисини айтганда, бу пул ҳар доим бўлмаса ҳам ғайритабиий товарлар—ер участкалари, бадиий асарлар, картиналар ва ҳоказоларни сотиш вақтида қўлланилади.

Португалиянинг сўнгги ўрта асрдаги катта олтин тангалари португал деб аталган. Бундай пул асосан мукофотлаш учун ёки эсдалик совғаси сифатида берилган. Бельгиянинг пул бирлиги —бельги номи ҳам шундан ҳосил бўлган. Бу пул асримизнинг 20—40 йилларида муомалада ишлатилган.

Қатор бошқа пул турлари улар муомалада бўлган мамлакатлар номидан келиб чиққанлигини ҳам кўриш мумкин. Масалан, Аргентинада — аргентино, Афғонистонда —афғони, Сьерра-Леонеда—леоне, Заир республикасида — заири деб аталади.

Франк тарихи бироз мураккаброқдир. Бу пул бирлиги номининг келиб чиқиши у муомалада бўлган Франция номи билан алоқадордир. Франция номи эса қадимги герман қабилалари — франклар номидан келиб чиққан. Зеро, агар герман қабилалари V аср бошларига келиб Галлия (ўша вақтда ҳозирги Франциянинг асосий территорияси шундай деб аталган)нинг анчагина қисмини забт этмаганларида мамлакат эски номини сақлаб қолган бўлар, уни пули эса франк ҳисобида эмас, балки галли ҳисобида юритилиши мумкин эди.

Вақт ўтиши билан кўпчилик пул бирлигининг номигина ўзгариб қолмади. Уларнинг қийматида кўпроқ ўзгаришлар бўлди. Масалан, илгари ҳар бир фунт қиймати салкам 400 грамм соф олтинга тенг эди. Ҳозир эса ундан деярли асар ҳам қолмаган. 1981 йилда барча қоғоз пуллар орасида олтин миқдори жиҳатидан юқори турган фунтнинг қиймати остида бор-йўғи 1,5 грамм олтин бор эди, лираларда эса миллиграммнинг юздан бир бўлаги ҳам қолгани йўқ. Капиталистик дунёнинг пул бирлиги шундай қадрсизланиб кетмоқда.

(«Социалистическая индустрия» газетасидан).

МАВСУМ МУЛОҲАЗАЛАРИ

ФУТБОЛ

СССР терма командаси 12 йиллик танаффусдан сўнг жаҳон чемпионатининг финал ўйинларида қатнашадиган бўлди. Футболчиларимиз ўтган куни Уэльс терма командасини қабул қилиб, 3:0 ҳисобида ғолиб келишди. Тбилиси шаҳрида бўлган бу учрашувда футболчиларимиз тўла устунлик қилишди ва 13-ҳамда 18-минутларда Дараселия билан Блохин рақиб дарвозасига иккита тўп киритдилар. 64-минутда Гаврилов ҳисобни 3:0 га етказади.

Учинчи саралаш группасида Совет футболчилари барвақт битта йўлланма эгаси бўлдилар. Иккинчи йўлланма тақдири 29 ноябрда Чехословакия — СССР учрашувида маълум бўлади.

* * *

Мамлакатимизда бу йилги футбол мавсуми тугади. 44-чемпионат ўйинлари ҳам совет футболи тарихи саҳифаларидан ўрин олди. Киев динамочилари олтин, пойтахт спартакчилари кумуш, Тбилиси динамочилари бронза медали эгаси бўлишди. Биллур совғин эгаси Ростов армиячилари билан Симферополнинг «Таврия» футболчилари олий лига билан ҳайрлашдилар. Келаси мавсум улар ўрнини Харьковнинг «Металлист» ва Кутаисининг «Торпедо» командалари эгаллайди.

«Пахтакор» жадвалнинг энг сўнгги ўрнида қолди. Футболчиларимиз учун берилган имтиёз бу йил ниҳоясига етди. Очиқ айтиш керак, чемпионат «Пахтакор» мухлисларига қувончдан кўра кўпроқ ташвиш келтирди. Командамиз энг кўп 22 марта майдондан бош эгиб чиқиб кетди. Тўғри, пахтакорчилар айрим учрашувларни кўтаринки руҳ, баҳамжиҳат ўтказишди. Москвада «Динамо» командаси билан, ўз майдонида пойтахт спартакчилари ва Донецкнинг «Шахтёр» командалари билан бўлган ўйин ана шулар жумласидандир. Лекин умуман олганда тошкентликлар ўйинидан мухлислар қаноат ҳосил қилмадилар. Команда раҳбарлари мавсум бошларида: «Биз очко учун эмас, балки тажриба тўплаш ва аҳил коллектив тузиш учун курашамиз» деган ваъдалари оқланмади. Ҳали ҳам командамиз ўз ўйин услубига эга эмас. Айрим учрашувларни кўтаринки руҳда ўтказса, айрим ўйинларда эса мутлақо таниб бўлмайди. Ҳужумчиларга қанчалик эътироз билдирилса (улар 34 ўйинда 34 та тўп киритишди) ҳимоячиларга ҳам шунчалик эътироз билдириш мумкин.

«Пахтакор» составида мавсумда 20 дан ортиқ футболчи маҳоратини синаб кўрди. Айрим футболчилар икки-уч ўйиндаёқ, команда учун номуносиб деб қайтариб юборилди. Умуман республикамизда резерв масаласи ҳамон муаммолигича қолмоқда. «Бўстон» ҳам аранг биринчи лигада илиниб қолди. Зона ғолиби бўлган Фарғонанинг «Нефтяник» футболчилари биринчи лигага ўтишга уруниб кўришди-ю, бунинг уддасидан чиқа олмадилар. Иккинчи лига клублари ҳам мухлисларга чиройли ва мазмунли ўйин ҳадя эта олишмади.

Республика спорт комитети ва Ўзбекистон футбол бошқармаси, команда раҳбарлари йўл қўйилган камчиликлардан жиддий сабоқ чиқаришлари лозим. Мухлисларнинг талаби ана шундай.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

МТ—«ВОСТОК»

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Бадиий фильм. 12.05 — Концерт. 12.30 — Ҳужжатли фильм. 13.00 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.20 — Москва ва москваликлар. 16.50 — Концерт. 17.10 — «Садко». Бадиий фильм. 18.50 — Ҳужжатли фильм. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Концерт. 19.50 — «Рейнда куз». 20.20 — Т. Манн. Телевизион спектакль. 21.30 — Время. 22.05 — Балли, қизлар. 23.50 — Дунё воқеалари.

МТ-IV

9.00 — Время. 9.45 — Ҳужжатли фильм. 10.05, 12.05 ва 17.00 — Инглиз тили. 10.35 ва 11.35 — География. 11.05— Ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчиларига. Физика. 12.40 ва 13.40 — География. 13.10—Илмий-оммабоп фильмлар. 14.10 — «Звездочет». Телевизион журнали. 14.55 ва 17.30 — Дудин поэзиялари.

Ўқитувчи экрани

15.25 — Музика. 4-синф. 15.55 — Зоология. 16.20 — Улуғ Ватан уруши йилларида совет тасвирий санъати. 16.50 — Илмий-оммабоп фильм. 19.30 — Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Трактор» — «Спартак». Танаффус пайтида (20.50). Тунингиз ҳайрли, бўлсин кичкинтойлар. 21.30— Время. 22.05—Бадиий фильм.

ЎзТВ-I

11.30 — Мультфильм. 11.50 — Адабий-музикали композиция. 12.30 — Рус адабиёти. 13.00 — Буни ҳамма билиши ва уддалаши керак. 13.55 — «Замандас». 18.05 — Ўйлаб топ. 18.35 — «Ёшлик». 19.05 — Бутуниттифоқ симпозиуми. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Концерт. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Дунё воқеалари. 22.35 — Спорт программаси. Футбол шарҳи. Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Бинокор» (Тошкент) — «Сибирь» (Новосибирск).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 20/XI да **Алмандар**, 21/XI да **Кўзнинг биринчи куни.** 22/XI да **Алмандар** (11.00), **Баланд қоядаги аёллар** (19.30).

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **янги программа «ПРОМЕТЕЙ» цирк спектакли.**

Редактор Н. НАСИМОВ.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари—335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат — 325554. БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645, саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749; қишлоқ хўжалиги— 325647; адабиёт ва санъат—325767; совет қурилиши—325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик—325733; фан маданият ва олий ўқув юртлари—325553; фотомухбир— 325894.

Р. 02354. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64684. Б. 1763.